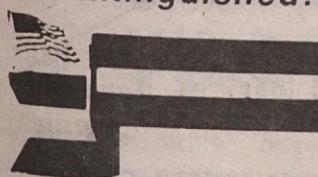

*Let Not The Light
Of Freedom
Be Extinguished!*

Serving in Ohio and Nationwide, over 200,000 American-Slovenians
Vol. 99 — No. 27 (USPS 024100)

AMERICAN

— AMERIŠKA DOMOVINA —

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

AMERIŠKA DOMOVINA, JULY 10, 1997

ISSN Number 0164-68X

60¢

MILAN KRAVANJA 032798
1301 CORTTHOUSE RD APT 1406
ARLINGTON VA 22201-2537

St. Mary's Cultural Center Public Meeting July 24

Saint Mary's Parish in Cleveland (Collinwood) has purchased nearly 30 acres of land in Willoughby Hills, Ohio, formerly known as St. Joseph Farm on White Road. For many years this property has served the needs of the Slovenian community as a gathering place.

On Thursday, July 24, we will have the first meeting to determine the direction and mission of this Cultural Center.

We are interested in your input. There are preliminary needs which have to be addressed before we can begin

Polka All Stars Play in Hudson

The National Cleveland Style Polka Hall of Fame, based in Euclid, Ohio, is proud to present a special summer event set for Sunday, July 20th. For the second year in a row, the City of Hudson, Ohio has requested a "polka concert" performance by the Hall of Fame's "All-Star Band." The two-hour event will begin at 7:30 p.m.

The polka concert will include the music and introductions of some of the all-time great Cleveland-Style polka musicians and honorees of the Polka Hall of Fame. This year's All-Star Band has been put together through the efforts of 31-year-old Joey Tomsick, a member of the Board of Trustees of the American Slovenian Polka Foundation. The Foundation is an Ohio non-profit corporation with membership dues from throughout the country and volunteer participation.

Performers in the All Star Band will include past Lifetime Achievement Honorees of the Polka Hall of Fame, "Waltz King" Lou Trebar, saxophonists Paul Yanchar and Norm Kobal, and Hudson's own Al Tercek. Several additional musicians will make up the rest of the special All Star Band including Jim Kozel, Bobby Kravos, Mark Habat, Dave

making this dream a reality. As active members of the Slovenian Community in Cleveland, we invite you to be present for this meeting in Saint Mary School Hall. This meeting will begin at 7:30 p.m.

This is not a closed meeting. If you know of any people who are interested and who could make a positive contribution, please invite them. We envision and hope this facility will be for all Slovenians.

--Father John Kumse,
Pastor

People from around the world attend Bishop Baraga 200th birthday Slovenian Mass

A Slovenian Mass was held at 7:30 on Saturday evening, June 28 in St. Peter Cathedral, Marquette, Michigan celebrating the 200th birthday of missionary Frederic Baraga.

Pilgrims came from Slovenia, and from throughout the United States and Canada to fill the cathedral that the Slovenian priest had founded.

Because of Bishop Baraga's religious and secular work among the Ojibwa Indians of the northern Midwest territory, most Slovenians are hopeful that the Pope will someday soon declare Baraga a saint in the eyes of the Catholic Church. Right now, Slovenians do not have any officially declared saints. People are urging the canonization of both Bishop Anton Martin Slomsek of Slovenia, and missionary Frederic Baraga. Once a year, Slovenians and others officially gather at a designated city in the U.S. or Canada to morally help boost the canonization of their favorite prelate, Baraga, and hear how the preliminary work is progressing.

The Slovenian Mass was celebrated by Most Rev. Archbishop Alojzij Ambrizic of Toronto. Homilist was Most Rev. Alojzij Uran of Ljubljana. Co-celebrants were Most Rev. Archbishop Charles Salatka Oklahoma City (ret.), Most Rev. James Garland, Marquette, Most Rev. Kenneth Povish, Lansing (ret.), Most Rev. Allen Vigneron, Detroit (and Sault Ste. Marie), Most Rev. Kevin Britt, Detroit, Rev. Dilvan Vidmar, Ljubljana, Rev. Al Adamich, Waukegan, Rev. Victor Tomc, Cleveland, Rev. Louis Cappo, Marquette, Rev. Guy Thoren, Marquette, and clergy from various locations.

Cross Bearer was Vid Rovansek from Sault Ste. Marie, Ontario. Acolytes were Michael and Andrew Rovansek from Sault Ste.

Marie, Ontario. Commentator was Louis Gregorich, Joliet. Lectors were Frank Menchak, Milwaukee and Pauline Cram, Marquette.

Intercessions were read by Frances Nemanich, Cleveland. The gift bearers were Bernice Belec, Gurnee,

Joseph Vrtačnik, Cleveland, Pauline Gregorich Scharres, Chicago, Magdalena Rovansek, Sault Ste. Marie, Ontario, and Henry Gressel, Klagenfurt.

Organist and Music Director was Rev. Vendelin Spendov, O.F.M., Lemont.

(Continued on page 4)

St. Peter's Cathedral in Marquette is filled with pilgrims.

The beautiful Slovenian singing was sung by these virtuosos.

By Jim Debevec

For a week we were Yoopers.

Anybody know what a Yooper is? It's a person who is staying in Michigan's Upper Peninsula. (Yooper - Upper, get it). You can even buy tee-shirts that say "I'm a Yooper and proud of it!"

My lovely wife and I traveled to Marquette for the 200th birthday celebration of Slovenian Bishop Frederic Baraga. (We pronounce the name Bar-a-ga; up there they say Bare-a-ga.) The Upper Peninsula is so far north, we noticed a lot of the people have a Canadian accent, saying "about", whereas the rest of us say "about."

Most of the pilgrims went home after the Bishop Baraga festivities. We stayed for a week. We traveled to L'Anse to view the Shrine of the Snowshoe Priest. It is a huge statue of Bishop Baraga holding a cross (7 feet high) in his right hand and a pair of snow shoes (26 feet long) in the other. It overlooks beautiful Keweenaw Bay, near Baraga street, a couple of miles from the town of Baraga which is in Baraga county. The shrine is kept up by the Bishop Baraga Foundation.

From the statue you can look out over the oldest mountains, geologically, in the world, and view Lake Superior.

Baraga's mission territory covered 80,000 square miles, which included parts of Michigan, Wisconsin, Minnesota and Canada. The

Baraga Foundation's dues are \$20.00 a year and besides maintaining the shrine, funds are used for education of local youths, with emphasis on Native Americans. Their address is Box 47, Baraga, MI 49908.

*

After spending some time at the shrine, we headed north to Big Bay and the Thunder Bay Inn located on Lake Independence. It is accessible from Rt. 550-M. You follow that two-lane road as far as it goes - and there you are. There are plenty of trees, and you think "This hasn't changed much since the time of Bishop Baraga."

Henry Ford at one time owned the Thunder Bay Inn, but called it the Ford Hotel. He and his wife Clara resided there while overseeing the operation of their lumber mills. The wood was used as panels on Ford station wagons.

Now the inn is famous for being the location of the movie "Anatomy of a Murder" starring Jimmy Stewart. The exterior of the place remains the same, and they built an extra long bar for the movie, which is still there. And if you wish, you can watch the movie right there in the inn. It is a true story.

Anyhow, the owners, Daryl and Evelyn Short can be found doing a great deal of the inn-keeping work themselves, cooking, tending bar, wiping tables, cleaning up, and in winter doing most of the maintenance and restoration chores.

At breakfast, Daryl will join you for a cup of coffee and explain the fascinating history of the area and mark on your maps the location of natural points of interests, such as hidden waterfalls

and look-out points.

When first entering the Thunder Bay Inn we thought we'd take the same path Jimmy Stewart did in the movie. We walked into the bar room, then went through looking for the lobby. But there was no lobby. We signed the registration form at the bar. It's an informal place.

The food is excellent, and at dinner time, every table is taken by folks who come from all over the Peninsula to sample the fine meals.

The place is a classic, just like the movie. Their telephone number is 906/345-9376.

*

About a mile away is the Big Bay Lighthouse which was built in 1896. They do have a few rooms for Bed and Breakfast guests, but are sold out months in advance.

But twice a week, they offer tours of the lighthouse. So Tuesday morning, Madeline and I ventured over. A sign tells you to park your car a quarter-mile away because there isn't much room on the lighthouse grounds. Unfortunately, we chose the week to visit when the notorious black flies chose to attack in force!

We'd walk about 10 feet and a thousand flies landed on us. We brushed them off; two seconds later, they came back with their friends. We ran to the lighthouse, banged on the door. Nobody was home. The flies became persistent. We fought back with a can of bug spray we had brought. It worked for five seconds. More spray, more flies. Finally, when we ran out of spray, we threw the can at them; they threw it back.

You couldn't see the grass, you couldn't see Lake Superior, you couldn't see the lighthouse, you couldn't see the sky, you couldn't see each other - but you could see the flies. It was as if you stepped in a barrel of tar.

All of a sudden, a neighbor who acted as the guide, drove up and let us in the lighthouse where we dusted off the flies while she got out a broom and swept the buggers away.

The tour of the lighthouse was fascinating, educational, and welcome, especially when the tour guide informed us the flies don't attack at heights such as where the beacon was. We stayed up there a few minutes and admired the fly-free scenery.

Sadly, the show was over and we had to make a mad dash to the car, swinging our arms wildly. Even with all that motion, some of the flies were so persistent, you

100 WORDS MORE OR LESS by John Mercina

JARGON FOR THE 90'S !

DO YOU UNDERSTAND WHEN YOUR KIDS ARE TALKING? TRY THESE ON FOR SIZE:

**KEGGER - BEER PARTY
PARENTAL UNIT - PARENTS
MY BIG - SORORITY SISTER
LIKE - A FILLER WORD
POUND A FEW - GET DRUNK
"NOT" AT THE END OF A SENTENCE -
JUST KIDDING
FREAK - WOW
HOOD - NEIGHBORHOOD**

IN THE WORDS OF MY KIDS: "LATER" - TO MEAN "GOOD BYE" !

had to grab them one at a time and literally throw them off. Fortunately, we were jumping around so much, we didn't get too many bites, and within an hour, we were only half as hysterical as before.

*

After lunch, we took a side trip to the Michigan Iron Industry Museum in Negaunee. By the time we got there, it was 10 minutes before closing. Undaunted, we began to look at the fascinating exhibits, when we heard a gentleman explaining various details of mining to his nephew from Finland. He seemed very knowledgeable, and we were the only ones in the museum, so we began to ask questions and he was one of the most fascinating persons we have ever encountered. His name is Fred Rydholm and as it turned out, he is the local historian who has written text books about the Upper Peninsula.

Well, with Fred there, they kept the museum open for another hour while he not only related stories about the iron mining industry, but about the famous people who had lived in the U.P. including the Hannas, and others with Cleveland mining and shipping connections. Our informative lecture went on for another hour in the parking lot.

*

Sadly, the day we left the Thunder Bay Inn and all the Jimmy Stewart remembrances behind, we found out he died that day.

Traveling toward Sault Ste. Marie we turned on the car radio and heard the warning for everyone to take immediate shelter because a heavy rainstorm with possible tornadoes was imminent. We spent the next four hours driving through a heavy

downpour necessitating a couple of stops when we couldn't even see the front of the car.

But it was worth it to see the Soo Locks. The freighters going through were anywhere from 700 to 1,000 feet long, and just wide enough to fit in the locks which raise or lower the ships so they could travel from Lake Superior to Lake Huron. The viewing area is very close to the ships. The operation is fascinating and amazing.

Our last three days were at the Grand Hotel on Mackinac Island where no motor vehicles are allowed. You travel by horse-drawn carriages, bicycles, or walking.

Fourth of July found us sitting on the front porch watching fireworks between the dozens of United States flags overlooking the lake.

On the way back to Marquette to return the car, we traveled along route 2, with scenery that is absolutely breathtaking. It follows alongside Lake Michigan. There are forests on one side, and the lake on the other, with only a few cars here and there.

How was the Upper Peninsula? Rugged, picturesque, friendly, accommodating, relaxing, and awesome. We went from the gracious life in the newly reopened Landmark Inn in Marquette to the wilderness of Big Bay, to the exquisite Grand Hotel.

Thanks to my wonderful wife for planning the entire trip. She did considerable research toward making it adventuresome and educational. We did a lot of walking, and had delicious Lake Superior white fish almost every day.

We were Yoopers for a week and proud of it!

X Celebrity Cruises

Inaugural voyage opportunity for customers of Euclid Travel. Share in the excitement of Celebrity Cruises' newest magnificent ship, the **Mercury**, on one of its maiden cruises.

22078 Lakeshore Blvd.
Euclid, Ohio 44123

EUCLID TRAVEL

St. Clair Pensioners News

July is scheduled to be one of the busiest months of the year in Cleveland, Ohio. With its many attractions, it warrants to bring huge crowds of visitors into the Cleveland downtown and Flats areas.

The festivities begin with the National Holiday of the Fourth of July, with a concert on the square, followed by a super display of fireworks. The highlights and major attractions for the coming weeks include the All Star Baseball Game, the Annual Auto Races on the lakefront, the Rock & Roll Hall of Fame, the Science Center and the entertainment area in the Flats will bring in visitors from all states and from other countries.

My grandson and his dad came in from Derby, Kansas (a suburb of Wichita) to see some of the attractions and to visit with relatives. I might add that my grandson, Robert Kalina just graduated from high school. His ambition and goal, since early childhood, has been to become not only a magician, but one of the best.

I have been receiving articles from the local Kansas news which reported of his achievements, but now that he was coming to Cleveland, I was certain that I would get a glimpse of Robert in action. His Great Aunt, Sister Lillian Kalina, an Ursuline nun, made plans for a short magic performance at the Ursuline Center in Pepper Pike. I was also privileged to attend and it was a delightful Magic Show.

The Sisters were impressed, marveled at his talent, and called for more. I was proud of the Magician, Robert Kalina. May he reach his goal.

I strayed away from my normal writing, but I just had to brag a little about my grandson. He has the talent and has set his goal to reach the level with the other great magicians.

The weather... I hesitate to comment on it. Just listen to the weather reports, and soon you will realize that even with all of the expertise and tools of the trade at their fingertips, the reporting has become less reliable. No fault of the weatherman. The weather just won't cooperate. So just say: "What will be, will be."

The time has come and our members are eager to board a bus for our first tour of the season. At our last meeting tour coordinator Margaret Steixner announced that our tour will be to Niagara to the Casino there. The reservations were

quickly snapped up and before the week was over, it was sold out. If you missed out, come to the meeting and ask to have your name put on the stand-by list, in case a vacancy occurs. It pays to come to the meetings.

On July 26th, members Albert and Agnes Koporc will be celebrating their 50th Anniversary with a Holy Mass at St. Vitus Church. A reception will follow. The members of the St. Clair Pensioners Club extend their warmest congratulations to Al and Agnes. May they enjoy many more years of good health and happiness!

How swiftly the years fly by. On July 12th, the Karnaks will be marking the 56th year of their marriage. Our most sincere congratulations and best wishes for good health and happiness on the occasion from our members.

Frank and Christine Glavan, long-time members of our club, are currently residing at the Wickliffe Country Place. Christine has been house-bound for a number of years. Frank has been plagued with heart problems, and eventually could no longer tend to the duties at home. Hopefully, they will find much needed relief at the Country Place. Remember them with your cards and prayers.

On the 4th of July, it was necessary for member Josephine Valencic to be admitted to Meridia Euclid Hospital. She will be undergoing a series of tests to determine the cause of her ailment. We hope the results will help her and that she will return home quickly. Your cards and prayers will help and will be greatly appreciated. Heard that Lojska Fegus is visiting Slovenia. May she enjoy her holiday there and then return well rested.

I was informed that Stella Koporc suffered a broken ankle. Hope it is healing well and Stella will join us at our meetings soon. In the meantime, I am sure that she will be happy to hear from each of you and will welcome your cheerful greetings.

Sorry to report that Frank Rich accidentally damaged his left hand and has it encased in a cast. Neither the accident nor the cast stopped him from playing the accordion. That's right, I went to the 50th wedding reception of Eleanor and Paul Rasper, and there was Frank with his accordion playing as good as ever, but using his right hand only. Is that determination or what? Frank, we hope that there wasn't too much dam-

age done to your hand and you will make a good recovery.

Before closing, I need to remind you that our Federation Picnic Day is drawing closer and it is time for you to get your Picnic Dinner tickets if you intend to enjoy Julia Zalar's delicious preparation. Purchase your tickets now. We will have them at our coming meeting. Or you can call me at 391-9761. Plan to attend the picnic.

And yes our meeting date is Thursday, July 17th, at 1 p.m. come hear the plans for our "Picnic in the Park" and the announcement of our next tour. Be an active member and attend our meetings.

In closing, let me say, "Welcome back to Madeline and Jim Debevec and the rest of the staff from their short vacation. Hope you enjoyed the time off and are now ready to roll up your sleeves and dig in again.

--Stanley J. Frank

Stay Out of NATO

Editor:

From a Slovenian perspective, Slovenia should stay out of NATO. She has allegedly shed one form of tyranny (communism) and now is asking for another (the United Nations through NATO). Slovenia will have to sacrifice her freedom, sovereignty, and independence to join.

NATO, a regional defense pact spawned by the US, is another step toward world government. Several regional entities worldwide will be collected more easily into world government than can be hundreds of independent, free, sovereign states. And Slovenia is beginning to be part of that.

From an American perspective, NATO is unconstitutional. Just as SEATO (South East Asia Treaty Organization) pulled us into the Viet Nam quagmire, likewise will NATO suck us into European wars, an un-Constitutional use of American money and military. Not to mention drain

our treasury with ever greater amounts of immoral foreign aid for our new "allies." Also un-Constitutional.

The route through NATO leads only to the world government tyranny of the UN. If we want a free, independent, sovereign Slovenia, she must stay out of the UN and NATO, must build herself a strong military, and must reduce the size of her government.

For a dozen good reasons why Slovenia should stay out of the UN and NATO, and why the U.S. should get out, write "Get US Out," P.O. Box 39233, Solon, OH 44139.

--Joseph M. Ogrinc
Bratenahl, OH

John, Mary Obat Celebrate 50 Years

Congratulations to John and Mary Obat of Cleveland who are celebrating their 50th Wedding Anniversary on Saturday, July 12th. Best wishes from all your many friends.

EUROPE TRAVEL
Airlines on Sale Now
Cleveland to

Rome from \$891 RT
Paris from \$786 RT
Germany Several Cities Available: Frankfurt/Munich \$829 RT Dusseldorf/Berlin

Rates valid midweek PEAK SEASON Travel!
Guaranteed Service via Major U.S. Airlines

SAVE 20% - 25% On Published Airfares Certain Restrictions Apply	To over 70 Cities PLUS Europe! Travel Via Major U.S. Airline
---	---

DELUXE ESCORTED TOURS
Dozens of Worldwide Itineraries
Kollander World Travel
K (216) 692-1000
or (800) 800-5981
74th Year 971 E. 185th Street Clev.

STOP IN AT BRONKO'S Drive-in Beverage

510 East 200th St. DMH Corp.
Euclid, Ohio 44119 531-8844

When you're ready to take a break from Spring cleaning, we're here to serve you at our famous well stocked

DRIVE-THRU

Imported Slovenian Wines
Radenska Mineral Water –
Various Soft Drinks & Snacks
We have Ohio Lottery and
Instant Ohio Lottery tickets
Open Mon. - Sat. 10 a.m. - 10 p.m.
Sunday (No wine sold) 11 a.m. - 5 p.m.
Owner - David Heuer

The Ohio Lottery

"It's about dollars and sense."

Did you know that the Ohio Lottery contributed more than \$748-million to Ohio education last year.*

The Ohio Lottery is not only about taking a chance, but making a difference.

OHIO LOTTERY

George Voinovich
Governor of Ohio

William G. Howell
Director, Ohio Lottery

The Ohio Lottery reminds players to play responsibly.
The Ohio Lottery Commission is an equal opportunity employer and service provider. ©1997 The Ohio Lottery
*Based on Ohio Lottery Fiscal Year July 1996 through June 1997

Rev. Alojzij Uran of Slovenia, center, and fellow bishops.

People dressed in Slovenian national costume get ready to march into church.

Priests leave St. Peter's Cathedral in Marquette. At right is Rev. Victor Tomc from Cleveland.

(Continued from page 1)

After the Mass, a social was held in the cathedral basement with punch and pastry. A group of young Slovenian folk dancers, "Mladi Glas" from Toronto, entertained.

As is often the case at Slovenian functions, singing broke out, but this time led by Bishop Alojzij Uran of Slovenia.

The weather was in the 90 degrees that day, unusually warm for that part of the country.

An English Mass co-celebrated by 18 bishops and dozens of priests was held the next day followed by the annual Bishop Baraga Association meeting. Reports on this will be held in future issues of American Home newspaper.

Says Slovenian writing similar to Sanskrit languages

Even though it takes the American Home newspaper a week to come from Cleveland to Toronto, it is still interesting reading. In the June 6 issue you have a front page story "Book About Slovenian Origins - Claim They are Veneti." In this very interesting article Mr. Anton Skerbin reviews the book - "The Veneti: First Builders of European Community." In his review he also refers to extensive similarities between Slovenian and Sanskrit languages.

Your readers may be interested to see some examples of Sanskrit - the language of the Vedas, which were composed 4,000 to 7,000 years ago and other more modern Indic languages and to note for themselves, their similarity to Slovenian language. With that in mind, I am enclosing a copy of a re-

cent article from Apr.-June 1997 issue of Hindu Dharma Review, which may be of interest to you and your readers who are of Slovenian background.

People of Indian background were surprised to see such remarkable similarities, and have asked me for more articles on such topics. They would like to know more about these similarities in language, mythology, toponyms and family names.

I would like to hear from other Slovenians or other Slavs who are studying Sanskrit and examining the similarities between Sanskrit and other languages, so that we can share this information. I can be reached at: J. Skulj, 11 Westacres Dr., Toronto ON Canada M6M-2B7 Tel. (417) 651-1017.

HINDU DHARMA REVIEW

Apr. - Jun. 97

BRIEF COMPARISON OF SOME MODERN INDO-EUROPEAN LANGUAGES TO SANSKRIT

ENGLISH	SANSKRIT	SLOVENIAN	HINDI	PUNJABI
make alive, restore to life	ajijivat	oživeti	jivit	jivit
gain, what is carried away	bhara	bera	bha:r	bhar
conscious, sentient	cetana	čuten	chetan	cheta:n
to suck	cush, cushati	cuzati	chu:sna	din
day	dina	dan (din arch.)	din	dohna
to be milked, cause to milk	dohyate	dojiti	do	do
two	dva	dva	gala:	gala:
throat	gala	golt	giri	jai
mountain	gir/giri	gora	ji:tma	jyona
to conquer, defeat	ji, jayati	zajeti(vojsko)	ji:na	janna
to live, be alive	jiv, jivati	živeti	ja:nna	kya:
to know, understand	jna, janati	znati	kab	kardam
who, what, which	ka	kaj	kara:p	krish
when, at what time	kada	kdaj	kruddh	kruddh
filthy, covered with mud	kardama	grd	kop	kop
patch, rag	karpata	krpa	mannan	manna:
weak, feeble	krisa	grizav	mata	mata
cruel, fierce	krudha	krut	marna:	marna:
swell, boil with emotion	kup, kupyati	kipeti	mritak	mritak
to think, conjecture	man, manyate	meniti	naunh	naunh
mother	mata	mat/mati	onth	onth
to kill, slay	mri, maryate	moriti	osth	pasu
corpse, dead man	mritaka	mrvak	pashu	rona:
fingernail, toenail	nakha	noht	rona:	nahana
lip	oshta	usta	sna:n	nuh
cattle, herd	pasu	paša	snusha	val
to howl, cry, wail	rat, ratati	rotiti	snusha	valan
to bathe, wash, cleanse	sna, snasyati	snažiti	val	vidit
daughter-in-law	snusha	snaha	vidit	
to turn	val, valati	valiti		
to know, be conscious of	vid, vetti/vedati	vedeti		
to veil, conceal, hide	vri, varati	varati		
ETC.....				

NOTES:

In Sanskrit transliteration, I followed Monier-Williams' dictionary, where pronunciation is similar to English, but C is pronounced as CH, S is sometimes pronounced as S but often as SH. In Slovenian Č is pronounced as CH, Š as SH, Ž as J in French jour, and J as Y in English.

In Hindi, I followed Chambers English Hindi Dictionary transliteration. Where (:) indicates that the vowel is long, and other pronunciation is similar to English.

(Shree Joseph Skulj is a professional engineer in Toronto. He has lived in Canada since he was 12 years old. He is now a student of Sanskrit)

"May there be Truth for those whose speech is truthful"

- Yajurveda

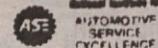
"Fortune smiles on them to whom the light of the word is revealed."

- Guru Nanak

MAJOR & MINOR AUTO REPAIRS FOREIGN & DOMESTIC STATE EMISSIONS INSPECTIONS

DIESEL ENGINE REPAIRS
4 WHEEL & FRONT WHEEL DRIVES
COMPLETE DRIVE-TRAIN SERVICE
FRONT END ALIGNMENT

EUCLID SUNOCO SERVICE

222ND STREET
940 East 22nd Street
261-9544

200TH STREET
470 East 200th Street
481-5822

APPROVED
AUTOMOTIVE REPAIR

Joe Zigman, owner

Daily Polka Radio now East & West

The Monday thru Friday afternoon WELW 1330 drive time polka radio show of Tony Petkovsek from 3:15 until 5 p.m. and Denny Bucar from 5 until 6 p.m. are now simulcast on 1380 a.m. radio (formerly WRKG).

With a base for 1330 in Lake County and 1380 in Lorain county, the signals on the two stations extend the broadcasts all the way to Sandusky, west of Cleveland, and to Painesville, east of Cleveland.

These long established Slovenian and International polka programs keep polka music fans abreast of polka happenings in an ever-busy

community both east and west. You hear the latest recordings of North American artists, many of whom are Grammy recognized plus the imported selections from Europe.

In addition, you can hear the simulcast weekend shows of the Casuals, Saturday from 11 a.m. until 2 p.m. including the Saturday Slovenian hour at 1 p.m. with Duke Marsic and Alice Kuhar's features.

On Sunday morning the popular Dale Bucar Croatian and International Polka Show is simulcast on the two stations from 10 a.m. until noon.

50th Anniversary

Sincerest congratulations and best wishes to Mr. and Mrs. Edward and Helen Bruss who celebrated their 50th Wedding Anniversary Sunday, July 5 at St. Vitus Church in Cleveland.

St. Vitus Parish Picnic

St. Vitus parish in Cleveland, Ohio will hold their annual summer picnic at Slovenska Pristava on Sunday, July 20th.

The day begins with a Mass at 12:30 p.m.

After, a delicious dinner of barbecued chicken and ribs will be sold until 3:30. Dinners are \$10.00 for adults and \$5.00 for children. Pre-sale tickets are now available at the parish house.

After 3:30 p.m., the kitchen will serve hamburgers, hot dogs and sandwiches for the remainder of the day.

The swimming pool will be open all day. There will be games for children and sports activities for the youth. Plan now to come to the picnic.

Krofe Sale

St. Vitus Altar Society will have their monthly krofe sale on Saturday, July 12 beginning at 8 a.m. in the Social Room of the auditorium.

J. F. Optical

50% Off

Selected Quality Frames

FREE GLAUCOMA TEST

Call for Appointment
(216) 531-7933

775 E. 185th St., Cleveland

Lemont Cultural Center seeks donations for picnic

The Slovenian Cultural Center will be holding its 7th Annual Fund Raising Picnic on August 10th at St. Mary's Seminary in Lemont, Illinois. This event is our biggest Fund Raiser and is a good opportunity for our Slovenian community to come together and celebrate our Slovenian heritage.

In keeping with the tradition, we are appealing to the various Slovenian organizations and businesses to provide donations to help defray some of the costs for the picnic.

This year we decided not to have a miniature golf course. Instead, we are having a couple of clowns, various games for children, and a dollar raffle. Your support is more critical than ever, so if you can please help us out with a raffle item or a contribution of any amount, it would be greatly appreciated.

We look forward to seeing you on August 10 at the picnic, and thank you for your anticipated generosity.

Fund-Raising Committee

What kind of dog is best able to keep time?

A watch dog.

Donation

Many thanks to John Hainrihar of Richmond Heights, Ohio who donated \$50.00 to the Ameriška Domovina.

Triduum to St. Ann

The Sisters of the Most Holy Trinity at the Shrine and Grotto of Our Lady of Lourdes in Euclid, Ohio announce a Triduum in honor of St. Ann. It begins on Thursday evening, July 24. It will conclude on the Feast Day of St. Ann on Saturday, July 26. Services start at 7:30 p.m.

The devotion will consist of the Rosary Procession, followed by Mass, homily, and prayers to St. Ann.

Donation

A big thank you to Lawrence Sterk of Parma, Ohio who donated \$20.00 to the Ameriška Domovina.

Tofant in Cleveland

My brother Bill Tofant is at home now at 17814 Neff Rd., Cleveland, OH 44119.

He was resting at his wife's relatives home for the winter. He is a little better now and enjoying the warmer Cleveland weather. Calls from old friends would be appreciated.

(This note from his sister in Bradenton, Fla.).

--Rose Godich

Slovenian School says Thanks

A big thank you to all who supported the St. Mary's Slovenian School by attending or assisting at our summer picnic at Slovenska Pristava on Sunday, June 8th. It turned out to be a wonderful summer weather day.

Our heartfelt thanks especially to the following for their generosity in donating gifts for the raffle: Travelmax (Boris Mušič), Dentists Sonja Glavina and Aleksandra Ukmarić, Janez Povirk, Stane Krulc, Marija Ribič, Richmnd Beverage, Harbor Inn Café, Hofbrau Haus, Sterle's Slovenian Country House, Fanny's Restaurant, Kuhar's Carryout, Povirk family (Indians tickets), Val Ribič (Power hair wrap), Joe Novak (Primož Peterka CD and cap). A special thank you to F&H Grinding and Frank Bogotaj Carpentry for

their generous monetary donations to our school. Congratulations to the recipients of these great prizes.

We would like to recognize members of the "Veseli Godci" and members of "Fantje na Vasi" and Val Ribič for their musical entertainment; American Home and Slovenian Radio Family for their advertisement of the event, the Tarok Club, and to everyone who worked tirelessly to make the event fun and successful.

Our biggest means of thanks is to offer you the continued efforts of the students to learn the language and culture of their parents, and their pride in all things Slovenian.

We hope all who attended truly enjoyed the day. We enjoyed having you as our guests.

--SSP

REALITY TITLE AGENCY, INC.

77 N. St. Clair * Suite 103 * Painesville, Ohio 44077
Phone: (216) 951-6711 * (216) 352-6188
FAX: (216) 352-1709

RESTAURANT/DELI FOR SALE

Adria Restaurant and Deli. Business only. Includes D2, D2X and 06 liquor license and all equipment
For more information to arrange
for private showing call Don Kirk
431-6825 302-3632

MARK PETRIC
Certified Master Technician

Petric's Automotive Service

Foreign & Domestic
General Auto Repair

(216) 942-5130

33430 Lakeland Blvd., Eastlake, Ohio 44095 / LOCATED IN REAR

"OUR BUSINESS IS LOOKING UP"

FULL LINE OF SPECIALTY CLEANING SYSTEMS

Acoustic Ceiling Cleaning • Light Fixture Washing
Relamping • Wall Washing • Mini Blind Cleaning
Ultra-Sonic Cleaning
Interior/Exterior Painting • Aluminum Siding Refinishing

3857 EAST 65TH STREET
CLEVELAND, OHIO 44105
(216) 641-5762

JOE PRZERACKI

Dr. Mirko Vombergar D.D.S.

6551 Wilson Mills Road
Mayfield Village, Ohio 44143

Call for your appointment 473-4746

Hours: Monday, Tues., & Thursday

We are open from 1 p.m. to 9 p.m.

Wednesday, Fri., & Sat., we are open from
8 a.m. to 4 p.m.

We also speak SLOVENIAN!

⇒ \$50.00 Discount with this ad! ←

Recently while in Slovenia, Tony Petkovsek made arrangements for Eddie Kenik and the Slogars to perform at the Narodna Noša Festival in Kamnik, Slovenia in the town square. Kenik is famous for his rendition of the "Kamnik Polka" and the appearance will be yet another highlight of the Kollander Tour, "Return to Slovenia," scheduled for September 9-20.

There are still a few places available on the tour and you can call Kollander at 1-800-800-5981 (KWT1).

(Photo by Primoz Hieng)

Greetings from Phoenix

Greetings to American Home readers. I am here in Phoenix, Arizona on a two week vacation - visiting my daughter, Frances who lives here and does business here in Arizona.

--Mario S. Rogell
Kenner, LA

Aircraft Carrier in Koper

LJUBLJANA — Yesterday (June 24) the U.S. Aircraft Carrier John F. Kennedy anchored in front of the port of Koper, the Slovenian harbor.

People who live there say the whole coast was full of white uniforms. Unfortunately, the coast near Koper is too small for all the Slovenians who drove there who would like to see the huge ship.

The visit on June 25 was canceled because the waves were too strong.

--Marjan Skvarca
Internet

In Memory

Enclosed is \$50.00 of which \$30.00 is for subscription renewal and \$20.00 in memory of my deceased parents, Joseph and Antonia Sedey of Eveleth, Minnesota.

Enjoy the paper and all the "newsy" articles, also Jim's Journal.

--Dorothy Dybzinski
Richmond Heights, Ohio

Al Koporc, Jr.

Piano Technician
(216) 481-1104

Pavarotti in Slovenia

On Sunday evening, July 6, Luciano Pavarotti, one of the world's best tenor singers, sang in Cankarjev dom in Ljubljana, Slovenia.

--Marjan Skvarca
Internet

In Memory

Mr. and Mrs. John Kuzmanovich of Cleveland, Ohio donated \$10.00 to the Ameriska Domovina in memory of Marion Rebol.

Looking for relatives

I have a distant relative in Cleveland. Her name is Ancka Podrzaj born Zupancic (or her sister Magdi). Her brother was John Zupancic; he was a builder and had apartment buildings.

--Peter Bricel
peterbricel@msn.com

Humorous

Enjoy the terrific column of James Debevec; good humor.

--Ivana Markun
Joliet, IL

SHA Birthdays

Happy Birthday to the following residents of the Slovene Home for the Aged who were born in the month of July:

7-02 — Olga Larsen, 88, born in Cleveland
7-07 — Helen Szuhay, 79, born in Cleveland
7-19 — Madelyn Taylor, 87, born in Cleveland
7-19 — Ann Tekavec, 90, born in Cleveland
7-21 — Mary Gornik, 94, born in Mentor, Ohio
7-21 — Olga Zimmerman, 87, born in Pueblo, Colo.
7-24 — Ottilia Chaney, 88, born in Cleveland
7-25 — Margaret Trefzger, 87, born in Salem, Ohio
7-26 — Ann Marysiak, 80, born in Chicago
7-26 — Anna Zallnick, 99, born in Slovenia

432-1114
Ann's Dressmaking and Alterations
Tues.-Sat.: 11 a.m. - 6 p.m.
(Same Day Service)
Weddings, Special Occas 'ns
6027 St. Clair Ave., Cleve.

CAPITOL BEVERAGE

Imported Beers, Wines, and Champagnes, Including

Slovenian wines

Under New Management

Mr. Frank Mocilnikar - Owner
Sharon K. - Manager

6104 St. Clair Ave. - 361-1229

SPECIALIZING IN FIRE DAMAGE REPAIR

YANESH
BROS.
CONSTRUCTION CO., INC.

William S. (Bill) Yanesh

EAST

29013 EUCLID AVENUE
WICKLIFFE, OHIO 44092
943-2020
943-2026

WEST

12205 SOBIESKI ROAD
CLEVELAND, OHIO 44135
941-5010
941-3358

Coming Events:

Friday, July 11

Dance at West Park Slovene Home ballroom, 4583 W. 130 St., Cleveland, 7:30 p.m. Music by Frank Moravcik.

Sunday, July 13

Slovenian Cultural Society (Triglav) of Milwaukee, Wis., Mission Picnic at Triglav Park in Wind Lake, Wisconsin.

Sunday, July 13

Slovenian Mission Aid Society Picnic at Slovenska Pristava in Harpersfield. 12 Noon Mass, followed by food and refreshments.

Wednesday, July 16

Euclid Pensioners Club picnic at SNPJ Farm featur-

ing pork chop dinner by Joe Stavanja. Entertainment by Joe Samsa and the Chromatic Club. Tickets \$10 call 585-2845 or 946-3878.

Friday, July 18

Steak dinner at Slovenian National Home, E. 80th St., serving from 5:30 to 8 p.m. Donation \$9.

Friday, July 18

Dance at West Park Slovene Home, 4583 W. 130 St., Cleveland, 7:30 p.m. Music by Dan Peters.

Saturday, July 19

Pristava Campers Association dinner from 6 to 9 p.m. at Slovenska Pristava. Steak \$15, chicken \$10. Call 256-9237 for tickets.

Sunday, July 20

St. Vitus summer picnic at Slovenska Pristava with 12:30 Mass. Barbecued ribs and chicken dinner 1:30 to 3:30 at cost of \$10 adults, \$5 child. Maritime games in pool from 4 - 4:30 p.m. Dancing follows.

Friday, July 25

Dance at West Park Slovene Home, 4583 W. 130 St., Cleveland, 7:30 p.m. Music by Dan Peters.

Specialists In
Corrective Hair Coloring

tina & brenda's

HAIR SALON

5216 Wilson Mills Rd.
Richmond Hts., Ohio 44143
461-7989 / 461-0623

Perkins Restaurant

22780 Shore Center Dr.
Euclid, Ohio 44123
216-732-8077

Operated by Joe Foster

Wilke Hardware

Owned by American-Slovenians

Paints, Glass, Housewares, Plumbing,
Electrical Supplies, Garden Supplies,
— Screens and Storms Repaired —

809 E. 22nd St.

Euclid, Ohio 44123

731-7070

Sutton Girod, from Pioneer American Family

Sutton "Sox" Girod, 82, funeral director/vice president of Zele Funeral Home, passed away on Tuesday, June 24, 1997.

Mr. Girod was born on August 29, 1914 in South Bend, Indiana, the second son of Chester Girod and Grace Heine. He was named after a family friend, Sutton Jones, whose nickname was Big Sox.

Sox's Swiss-French-Pennsylvania Dutch family ancestry and history reads like an American history book. His great-great grandfather Jacob Messner, was a Hessian soldier brought to the Colonies by the British to fight the French in the Indian Wars. When the American Revolution was fought, he served in the Continental Army and received land grants in Central Ohio and laid out the community of Paint Township, now known as Mt. Eaton in Wayne County.

Great-Grandfather served in the Civil War and ended up being a survivor of Andersonville Prison. His mother was orphaned at age 6 when her father was killed in the Johnstown, Pennsylvania flood disaster of 1889.

The family moved to Cleveland in 1916, settling in the Collinwood area on East 133rd Street in 1919. He attended East Clark and Longfellow Elementary Schools, graduating from Collinwood High School in 1932. There he met his life-time love, Justine Zele. They were married on September 26, 1936.

Chester was a Master Watch Maker and taught Sox the trade at night at home while he was in high school. He worked full time as a joint venture with his father in the Cac Building in Downtown Cleveland from 1934 to 1941. Daughter Julianne was born in March 1941. By that time Zele Funeral Homes had expanded adding the East 152nd facility to the established funeral home on St. Clair. Due to demands of the family business and encouragement of Justine's Father, Joseph

**CARST-NAGY
Memorials**
15425 Waterloo Rd.
481-2237
"Serving the
Slovenian Community."

Zele Funeral Home
MEMORIAL CHAPEL
LOCATED AT
452 E. 152 Street
Family owned and operated since 1908

Due to his father-in-law's failing health, it was decided Sox should put aside watchmaking and enter the funeral business full time. By then, he was given a clean bill of health from his past tuberculosis.

He became a charter member of the Kiwanis Club of Shoreview (Bratenahl) in 1951, taking the post of Treasurer in 1952. He was the Transportation Chairman for the Kiwanis International Convention in Cleveland in 1952. He was an earnest member and was extremely devoted to their community activities. He was the Inter-Divisional Chairman for the Kiwanis Picnic at Euclid Beach Park from 1953 to 1966, moving the picnic to Geauga Lake Park in 1967, and was Picnic Chairman until 1971.

Sutton Joseph (Sutty) was born in July, 1954. Sox served as President of the Kiwanis Club of Shoreview from 1956 to 1957 and 1958-1959. He was honored to be the Inter-club Chairman of the 15th Division (16 clubs in Eastern Cuyahoga County). Due to business and family demands, he refused state level Kiwanis positions, but remained a loyal member. Despite the many demands on his time, Sox played golf and took great delight in this sport.

He was a founding member and Past President of the American Slovenian Golf Association. He was also captain of the Zele Funeral Home bowling team for VFW Post 2926 Thursday Night League from 1948-1988, as well as being a social member of the Post for over 50 years.

In 1970, through his insight, and those of his colleagues, they were instrumental in the development of the Callistan Guild, a Catholic charity for the burial of indigents.

In 1985, he was honored by his community in receiving the Man of the Year award from the Slovenian Waterloo Workmen's Home, an honor he greatly cherished. Although Sox was not of direct Slovenian descent, he had great admiration for the Slovenian culture and many times was referred to as an "Honorary Slovenian." He often discussed that out of all the locations he and Justine were able to travel, their trip to Slovenia honoring their 50th wedding anniversary was the fulfillment of a lifelong dream.

Mr. Girod retired in 1983 after 41 years of service at the Zele Funeral Home.

Alzheimer's disease was diagnosed in December, 1991. Justine and Sutty cared for him at home until increasing failing health necessitated residency in a skilled nursing facility. He lived at the Slovene Home for the Aged, where his son, Sutty, has been president of the Board of Directors for the past six years.

Mr. Girod remained at the Slovene Home For The Aged where he was lovingly cared for through the most difficult time of his life. Their care and tenderness will always be remembered.

Mr. Girod is survived by his loving wife of 60 years, Justine (Zele); devoted son Sutty (wife Antoinette (Tina) Karpinski) of Painesville township; daughters Julie (husband Dr. A. Michael) Broennle of West Chester, Pa., and Janice (husband James) Law of Glendale, Arizona; loving grandfather of Erica and Ian Broennle and Tiffany Law; brother of Emil (wife Janet) (Lakewood).

He was the brother of the following deceased: Leonard (wife Gabriella) and Chester (wife Marion), uncle, great-uncle; and great-great uncle of many.

Sutton was a member of the following organizations:

Charter, Founding Member, Past President of Kiwanis Club of Shoreview-Wickliffe

American Fraternal Union No. 37

61 year member of Loyalties No. 158 SNPJ

Honorary Member of Waterloo Pensioners

Past President of American Slovenian Golf Association

Holy Name Society, St. Mary's Church (Holmes Ave.)

Klub Ljubljana
Slovenian National Art Guild

Slovenian Pensioners of Euclid

Friends of Slovenian National Home

Charter, Founding member of Callistan Guild

Cuyahoga Funeral Directors Association

Ohio Funeral Directors Association

National Funeral Directors Association

Ohio Embalmers Association

Friends called at Zele Funeral Home, 452 E. 152 St., Thursday and Friday, June 26 and 27.

Funeral was on Saturday, June 28 at 11:00 a.m. from St. Mary Catholic Church, Holmes Ave., Cleveland.

Burial: Mentor Municipal Cemetery, Mentor, Ohio with Rev. Joseph Bacevice of St. George Church, officiating.

Memorial contributions may be made to the Slovene Home for the Aged, 18621 Neff Rd., Cleveland 44119, Callistan Guild, P.O. Box 05044, Cleveland 44105, or Slovenian Workmen's Home 15335 Waterloo Rd., Cleveland, OH 44119.

In Loving Memory

Mary E. Trebec

died 1982

Joseph Trebec

died 1990

and their daughter

Dorothy Tushar

died 1994

Gone from us, but leaving memories

Death can never take away;

Memories that will always linger

When upon this earth we stay.

Surviving:

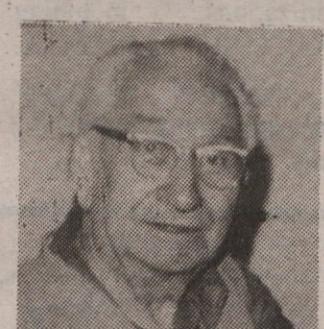
Frank Tushar, Husband

Robert and Joseph Tushar

Sons - and Grandsons

In Loving Memory

Of the 15th Anniversary of the death of our beloved father, grandfather and great-grandfather

**Anton
Perusek**

who passed away July 10, 1982

You are not forgotten father dear
Nor ever shall you be
As long as life and memory last
We shall remember you!

Sadly missed by:
Vida Vercek - daughter
Eugene Vercek - son-in-law
Grandchildren -
Danny from Florida,
Carolyn Keck, So. Carolina,
Anthony, Bedford Hts., Oh,
Eugene Jr., Maple Hts., O.
10 great-grandchildren

Maple Hts., OH July 10, 1997

DEATH NOTICES

LOUIS L. FERFOLIA

Louis L. Ferfolia celebrated his 70th wedding anniversary and the 70th anniversary of the founding of his Ferfolia Funeral Homes this year.

He established his first funeral home on E. 81st Street, Cleveland, after he graduated from the Cleveland College of Mortuary Science in 1927. He relocated to Union Avenue 12 years later, then moved the business to Lee Road in Maple Heights in 1970. He and his family have also operated a funeral home in Sagamore Hills township for the last three years.

Mr. Ferfolia died Friday, July 4 at his home in Independence, where he lived for the last 35 years. He was 91.

He was born in Cleveland. He worked in other fields before entering the funeral business. He was an automobile salesman at Roski Motors on Broadway. He was a salesman for Pompei Winery.

Mr. Ferfolia was a member of the Cuyahoga, Ohio and National funeral directors and embalmers associations. He belonged to the Catholic Order of Foresters, Newburgh-Maple Heights Pensioners, West Side Slovenian Home, St. Monica Catholic Church, St. Monica Golden Agers and the Martineers club.

He was also a member of several Slovenian fraternal organizations, including KSKJ, SNPJ, and AMLA. He supported numerous men's and women's bowling teams.

Mr. Ferfolia served as secretary of the Newburgh Slovenian Home, director of the Maple Heights Slovenian Home and president of the Woodland Hills Businessmen Association for more than 30 years.

He was named Maple Heights Slovenian Home Man of the Year in 1980.

Mr. Ferfolia and his wife, the former Theresa A. Godec were avid travelers. Their destinations included the Amazon River, Europe and Florida.

In addition to his wife, Mr. Ferfolia is survived by a son, Donald L. of Maple Heights; four grandchildren; 16 great-grandchildren; and a sister.

Services were at 10 a.m. Tuesday, July 8, at St. Monica Church, 13623 Rockside Road, Garfield Heights, Ohio.

Arrangements are by Ferfolia Funeral Home of Sagamore Hills.

SISTER JEAN ZALLER

Sister Jean Zaller worked successfully with young school children, adults and senior citizens during the 44 years she was a nun. She taught in Greater Cleveland elementary schools for 21 of those years.

She then became one of the first Ursuline sisters to serve as a full-time pastoral minister. She was involved with five parishes over the next 22 years. For the last year, she was the director of resident services and the activities coordinator at Light of Hearts Villa nursing home in Bedford.

Sister Zaller, 62, died Thursday, June 26, 1997 at Cleveland Clinic Hospital. She had cancer.

She was born in Nanti-

coke, Pa. She entered her religious order from St. Mary Catholic Church in Collinwood when she was 18. She graduated from St. John College, earned a master's degree at John Carroll University and a master of theological studies degree at St. Meinrad Seminary in Indiana.

During her teaching career, Sister Zaller taught first, second, and third grades at St. Jerome, St. Mary-Collinwood and St. Patrick-Malachi elementary schools in Cleveland, St. Clare in Lyndhurst, St. Mary Magdalene in Willowick, and St. Philomena in East Cleveland.

After she became a pastoral minister, she was assigned to St. Patrick Church in Cleveland for two years; St. Joseph in Avon Lake for seven years; St. Dominic in Shaker Heights for two years; St. Monica in Garfield Heights for eight years; and Annunciation in Cleveland for two years.

Sister Zaller is survived by a sister, Cecilia Bleekman of Wickliffe; and her mother, Anna Zaller.

Services were at 9:30 a.m. Saturday, June 28 at the Ursuline Motherhouse, 2600 Lander Rd., Pepper Pike, Ohio.

MARION REBOL

Marion "Roy" Rebol, 72, passed away in Meridia Euclid Hospital on Thursday, June 26.

Roy was born in Smartno, Slovenia. He came to the U.S. in 1939 and was drafted into the U.S. Army where he fought in Central Europe and Africa.

Roy retired in 1990 from Kerr-Lakeside Industries

where he was employed as a machinist for 43 years.

Mr. Rebol was a member of St. Vitus Holy Name Society, AMLA No. 16 where he served as Secretary for 40 years. He was also a member of Slovenska Pristava and KSKJ, as well as the Golden Gophers.

Roy was the husband of Margaret (nee Grill); the father of Margaret M. and Michael (wife Marianne); grandfather of Matt and Dan. He was the brother of Joseph, Rev. Francis M.M., and Rev. Anthony (pastor of St. Lawrence Church).

Visitation was held Sunday, June 29 at Zele Funeral Home. Mass of Christian Burial was held Monday, June 30 at St. Vitus Church. Burial was in All Souls Cemetery.

Donations, in his memory, to a charity of your choice would be appreciated by the family.

ANN URVAS

Ann Urbas (nee Pecnik), 79, of Euclid, Ohio, passed away in Lake West Hospital on Friday, June 20, 1997.

Ann was born in Cleveland. She was self employed with a house cleaning service.

Ann was the widow of John; the mother of Karen Shantery, John A., and Michael; grandmother of five; great-grandmother of three and sister of Faye Battani, Florence Slupski, Vicki Brodnik, Gus, Al, and William, and the following deceased: Veronica, Magoene, John and Stanley.

Funeral services were held Tuesday, June 24 at St. Christine Church. Burial was in Calvary Cemetery.

Donations in her memory to Alzheimer's Association would be appreciated by the family.

Zele service.

FRANK G. EVANCIC

Frank G. "Buffalo" Evancic, 65, of Euclid, formerly of Willoughby Hills, Ohio, passed away in Briarhill Nursing Home in Middlefield on Friday, June 20.

Frank was retired from RTA in 1976 after 10 years as a bus driver. He was formerly employed at Marquette Metals. He was a U.S. Army Veteran of World War II.

Frank is survived by his wife, Helen (nee Shippe); children: Frank, Carl, Michael, John Michelle Malloy and Christine Marchand; grandfather of 11. His father Frank J. Sr., and sister Rose Bartone also survive.

Funeral services were held Tuesday, June 24 at St. Francis of Assisi Church. Burial was in All Souls Cemetery. Zele Funeral Home was in charge of arrangements.

In Loving Memory of

Mary Marinko

Happy "99" Birthday
July 11, 1898

*In Life we loved you dearly
In death we love you still
In our hearts you held a place
No one else can ever fill.
It broke our hearts to lose you
But you didn't go alone
For part of us went with you
The day God took you home.*

Love,
Frank and Millie Moenik
Marian and Phil Croak
Don and Pat Moenik
John and Kathy Marinko

23 Grandchildren and 23 Great-Grandchildren

Finest Funeral Facility in Northeast Ohio

**The Dan Cosic
FUNERAL HOME**

944-8400

28890 Chardon Road
Willoughby Hills, Ohio 44094

Davis
Funeral Home

Since 1905

4154 CLARK AVENUE, WILLOUGHBY, OHIO 44094

PHONE: (216) 942-1122

The Trust 100.

Network of Family Owned Funeral Homes

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN—HOMIE

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERIŠKA DOMOVINA

(USPS 024100) Thursday, June 10, 1997

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

VESTI IZ SLOVENIJE

Slovenija ni bila povabljena v prvi krog širitve NATA — Obeti za prednost pri drugi širitvi, ki naj bi bila leta 1999

Zaključil se je sestanek na vrhu voditev držav-članic vojaškega pakta NATA, ki je potekal v španski prestolnici Madridu. Predsednik Bill Clinton je do konca vztrajal pri svoji odločitvi, da bodo ZDA podprle širitve NATA samo na tri nove države, čeprav je bila večina drugih članic NATA pripravljena sprejeti še dve drugi. Povabilo, naj se priključijo pogajanju o širitvi NATA, so prejele Poljska, Madžarska in Češka. V kompromisni izjavi so članice NATA dale vedeti, da računajo na drugi širitveni krog v letu 1999, ko bo NATO praznovala svojo 50-letnico. Dale so vedeti, da bi pri tem drugem krogu širitve imeli določeno prednost Slovenija in Romunija, to v slučaju, da bi ti dve državi uspešno nadaljevali s svojimi notranjimi reformami in utrditvijo demokratičnega sistema.

Jasno je, da je bila odločitev v rokah Clinton, kajti brez ZDA pakta NATA ni, potegovanje za Slovenijo in Romunijo se torej ni zdelo tako vredno nekaterim državam, ki so sicer bile pripravljene povabiti v prvi krog tudi ti dve kandidatki. Kot kaže, je Clinton imel največ težav s francoskim predsednikom Chiracom, ki se je sicer izrecno potegoval za Romunijo, a tudi z Nemčijo in Italijo.

Po poročilih in komentarjih v vodilnih ameriških sredstvih obveščanja, med njimi New York Times, bo zvezni senat le s težavo in gotovo po daljšem in zahtevnem razpravljanju odobril sprejem omenjenih treh držav v NATO. Gre pač za mednarodno pogodbo, ki bo ameriški ustavi zahteva dvotretjinsko večino v senatu, skupina dvajsetih zveznih senatorjev je pa že v posebnem pismu izrazila dvoma glede koristnosti širitve NATA.

V Sloveniji, kot je bilo pričakovati, se je začelo kritiziranje oblasti zaradi tega, da Slovenija ni prišla v prvi krog širitve NATA. V torek so v sporočilu za javnost Slovenski krščanski demokrati izjavili, da je izpad Slo-

venije iz prvega kroga širitve pakta NATO predvsem rezultat napačne slovenske zunanje in notranje politike. Poudarili so, da je to največji neuspeh vladajoče koalicije in da zapravljena priložnost zahteva zamenjava neučinkovite vlade, v prvi vrsti vsaj odstop zunanjega ministra Zorana Thalerja.

Nov poskus za ureditev odnosov med državo in Cerkvio — Srečanje Janeza Drnovška z ljubljanskim nadškofom Francem Rodetom

Pretekli ponedeljek je premier Janez Drnovšek sprejel delegacijo predstavnikov Rimskokatoliške cerkve pod vodstvom ljubljanskega nadškofa in metropolita Franca Rodeta. Na srečanju so sklenili, da se ustanovita dve paritetni komisiji, pri vladu in Slovenski škofovski konferenci, ki naj bi pri obravnavi vprašanj v odnosih med državo in Cerkvio ustrezno nadomestili vlogo mešane krovne komisije.

V pogovoru sta se premier Drnovšek in nadškof Rode strinjala, da se ostala odprta vprašanja uredijo čimprej, v zadovoljstvo obeh strani, na podlagi obstoječe ustavne in zakonske ureditev ter splošno veljavnih evropskih norm ter v duhu mirnega sožitja in sodelovanja.

Dimitrij Rupel dobil podporo za mesto veleposlanika v Združenih državah

Pretekli petek je pristojni odbor državnega sveta obravnaval predlog, da naj bi postal sedanji ljubljanski župan in bivši zunanjji minister dr. Dimitrij Rupel novi slovenski veleposlanik v ZDA. Ruplova kandidatura je dobila podporo, vendar njegovo imenovanje na to mesto še ni veljavno.

Novi nadškof za Zagreb

Pretekli teden je papež Janez Pavel II. imenoval 48 let starega škofa Josipa Bozanića za naslednika zagrebškega kardinala Franja Kuharića, ki je pred tremi leti dopolnil 75 let in po veljavni praksi zaprosil za upokojitev. Imenovanje škofa Bozanića je baje presenetil hrvaško vladno garnituro, kajti naj pripada Bozanić liberalnejši veji Cerkve na Hrvaskem.

Pretekli teden je bilo v Sloveniji delovno srečanje urednikov in novinarjev slovenskih medijev vseh celin. Dva dni so se mudili v uredništvu dnevnika Dela. Druga z leve pri mizi je Corinne Leskovar iz Chicaga (mesečnik Zarja SZZ), zadaj stoji Nives Corak iz Toronto, prvi na desni je Janez Nemec iz Cleveland (Amerikanski Slovenec-Glasilo KSKJ), tretja z desne je Vida Košir iz Pittsburgha (slovenska stran Proslete-glasila SNPJ). Spredaj na fotografiji sta dr. Rudolph M. Susel iz Cleveland (urednik slovenskega dela AD in urednik Our Voice-Glas ADZ-glasila ADZ) in Tine Debeljak iz Buenos Airesa (tednik Svobodna Slovenija). Uredniki se pogovarjajo z urednikom zunanjopolitične redakcije Dela Radovanom Kozmosom in Gorazdom Bohtetom. Fotografija in podrobnejši podatki na str. 11.

Iz Cleveland in okolice

Piknik MZA to nedeljo —

Misijonska znamkarska akcija (MZA) vabi na svoj letni piknik to nedeljo na Slovensko pristavo. Sv. maša bo ob 12. uri in jo bo daroval č.g. Pavel Krajkov iz Loraina, sledilo bo kosilo.

Letni sestanek MZA —

V ponedeljek, 14. julija, bo ob 7h zv. v šolski dvorani pri Mariji Vnebovzeti pričel letni sestanek MZA. Prijatelji misijonov vladljivo vabljeni.

Farni piknik —

V nedeljo, 20. julija, ima fara sv. Vida svoj letni piknik in sicer na Slovenski pristavi. Maša bo ob 12.30 pop. Sledilo bo vse, kar pikniku pripada. Čisti prihodek piknika bo uporabljen za nujno potrebno popravilo cerkvenih orgel. Odločite se in pride na piknik!

Novi grobovi

Rose E. Mertic

Dne 8. julija je v Akron City bolnišnici umrla 91 let stara Rose E. Mertic, sestra Amelie (Molly) Papes ter že pok. Mary in Pauline Mertic, Anthony Babudar in Emila Zadnika, teta in prateta, od rojstva faranka fare sv. Vida, članica Kluba graduantov svetovidiske farne šole, SZZ, KSKJ in Kluba upokojencev na St. Clairju. Pogreb bo danes dopoldne ob 9. uri iz Zak zavoda v cerkev sv. Vida ob 10., od tam pa na Kalvarije pokopališče.

Mary E. Znidarsic

Umrla je 84 let stara Mary E. Znidarsic, rojena Elovar, vdova po Jacobu, mati Helen Glivar, 2-krat stara mati, 3-krat prastara mati, sestra Ann Pluscusk, Vicki Skarbez ter že pok. Franka, Anthonyja in Isabell Merlock. Pogreb bo danes dop. iz Dan Cosic zavoda na Chardon Rd. v cerkev Marije Vnebovzete ob 9.30 in od tam na Kalvarije pokopališče.

Louis L. Ferfolia

Dne 4. julija je na svojem domu v Independencu, kjer je živel zadnjih 35 let, umrl Louis L. Ferfolia, rojen v Clevelandu, mož Therese A. Godec (leta sta praznovala 70-letnico poroke in prav tako 70-letnico odprtja Ferfoljevega pogrebnega zavoda), oče Donald, 4-krat stari oče, 16-krat prastari oče, brat Therese Ferfolia, član ADZ, SNPJ, KSKJ, aktivni pred leti pri slovenskih domovih v Nevburgu in na Maple Hts., član Kluba upokojencev v Nevburgu-Maple Hts., delničar Slovenskega doma na West Parku, mož leta pri Slov. domu na Maple Hts. leta 1980. Pogreb je bil 8. juli (dalje na str. 14)

Zopet na delu —

Po enotedenskem odmoru zopet pričenja izhajati vsaki četrtek AD. Lastnik in žena sta bila na Baragovih dnevih v severnem Michiganu, urednik slov. dela pa se je pretekel teden udeležil srečanja urednikov slovenskih medijev po svetu v Sloveniji.

Poroka —

V soboto, 28. junija, sta se v cerkvi Our Lady of Mt. Carmel v Niles, Ohio, poročila Anka Kregar, hčerka Franka in Milke Kregar, in Michael Krakora iz Austintowna, O. Poročna gostija je bila pri Mahoning Country Club v Girardu, O., in to v pravem slovenskem običaju. V ponedeljek, 30. junija, pa je Ankina sestra Dori porodila v Warrenu, Michiganu, punčko, ki so ji dali ime Ana-Maria. Vsem skupaj naše iskrene čestitke!

Gostujejo iz Slovenije —

V nedeljo, 20. julija, sta vabljeni na SNPJ farmo v Kirtland, O. Nastopil bo oktet Deseti brat iz Ljubljane, z njim bo tudi ansambel oz. trio Veseljaki. Koncertni nastop bo ob 3h pop., vstopnina za odrasle je le \$3. Za več informacij, poklicite 481-1439.

Večerja na Pristavi —

V soboto, 19. julija, vas na Slovensko pristavo za dobro večerjo vabi »Pristava Camper's Association«. Med 6. in 9. zv. bodo servirali ali stejk (\$15) ali pečeni piščanec (\$10) večerjo. Prednaročila so priporočena. Poklicite lahko Margie in Tom Znidarsica na 256-9237 ali pa Mary McMurphy na 481-9929.

Seja —

Društvo Ribnica št. 12 ADZ vabi na svoj poletni članski sestanek, ki bo v nedeljo, 20. julija, ob 2. pop., na domu predsednika Louisa Silca na 30417 Oakdale Rd. v Willowicku.

Krofi to soboto —

Oltarno društvo fare sv. Vida ima svojo mesečno prodajo krofov to soboto, 12. julija, od 8. zj. dalje, v društveni sobi farnega auditorija. Pridite in pokupite!

Piknik Slovenske šole —

V nedeljo, 27. julija, ima Slovenska šola pri Sv. Vidu svoj letni piknik na Slovenski pristavi. Ob 12.30 bo sv. maša, takoj nato bo servirano kosilo s svinjsko pečenko ali pa špageti kosilo. Cena je \$10 za odrasle in \$5 za otroke. Popoldne bo preskrbljeno za okreplčila in pijačo ter veselo razvedrilo. Pridite!

Spominski dar —

Ga. Bogomir Glavan, Millersport, O., je poklonila \$20 v podporo AD, v spomin moža Bogomira. Iskrena hvala!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave, Cleveland, OH 44103-1692
Telephone: 216/431-0628 — Fax: 216/361-4088

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Michael and Irma Telich,
Frank J. Lausche, Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države in Kanada:

\$30 na leto za ZDA; \$35 za Kanado (v ZD valuti)
Dežeze izven ZDA in Kanade: \$40 na leto (v ZD valuti)
Za Slovenijo, z letalsko pošto, \$160 letno

SUBSCRIPTION RATES

United States and Canada:

U.S.A.: \$30 per year; Canada: \$35 in U.S. currency
Foreign: \$40 per year U.S. or equivalent foreign currency
\$160 per year airmail to Slovenia

AMERICAN HOME (ISSN 0164-68X) is published weekly for \$30 per year by American Home Publ. Co., 6117 St. Clair Avenue, Cleveland, OH 44103-1692. Periodicals postage paid at Cleveland, OH. POSTMASTER: Send address changes to AMERICAN HOME, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1692.

No. 27 Thursday, July 10, 1997

Po Clintonovi odločitvi

Ta teden je v španski prestolnici Madrid padla odločitev o širitvi NATA v prvem krogu. Slovenija ni bila povabljena v ta krog. Povsem jasno je, da ni bila zgolj zato, ker predsednik Bill Clinton, ki je imel odločujočo besedo o tem, ni hotel iz različnih razlogov videti v prvem krogu več kot tri države, ki imajo v ameriških razmerah največ teže, in te so Poljska, Madžarska in Češka republika.

Dejstvo je pač, da bo borba v zveznem senatu za sprejem že omenjenih treh držav težaven. In to kljub temu, da so v ameriškem političnem življenju v mnogih zveznih državah sorazmerno močno tako številčno kot politično zastopani pripadniki poljskega, madžarskega in češkega naroda. Skupina zveznih senatorjev je že izrazila pomisleke sploh do širitve NATA, kar mora upoštevati predsednik. Citirajo stroške, povezane s to razširitevijo, omenjajo skrb glede reakcije Rusije s svojimi tisočimi jedrskimi konicami, sprašujejo, ali bi res morale biti ZDA pripravljene uporabljati svojo vojsko v slučaju napada zunanjega agresorja (Rusije?) na Poljsko, Madžarsko, Češko? Upoštevati je treba tudi, da mnogi v ZDA, tako v politiki kot v raznih znanstvenih ustanovah, ki jih je kar ogromno v Washingtonu, ne vidijo več pravega razloga za sam obstoj NATA v obliki, ki jo danes, po padcu sovjetskega imperija, zradi katerega edino je NATO sploh bil priklican v življenje, še ima.

Tekom časa bodo prišli v javnost druge razlage Clintonove odločitve, ki bodo preciznejši kot so bili uradni. Med nedavnim srečanjem urednikov slovenskih tiskanih medijev po svetu, na sprejemu, ki ga je zanje pripravil predsednik Milan Kučan, mu je bilo nastavljeni vprašanje, ali je mnenja, da so razlogi, ki so jih Clinton in v njegovem imenu veleposlanik Jackovich posredovali tako Kučanu kot premieru Drnovšku, resnični. Kučan je reklo, da po njegovem ne morejo biti ta pravi. Dodal je, da se bo pozanimal med napovedanim obiskom državne sekretarke Madeline Albright, za dodatno pojasnilo.

Prej bi mogli sklepati, da je bila Slovenija žrtev svoje geografske lege, ki tokrat ni delovala tako ugodno ali pozitivno, kot je bilo pričakovati. Med razlogi za vključitev Slovenije je bil citiran npr. to, da bi z njo imel NATO neposredno povezano z Madžarsko. Te povezave ni in tudi po vključitvi omenjenih treh držav je ne bo. Spet drugi ugodni vzrok naj bi bilo dejstvo, da bi Slovenija zaščitila južno mejo NATA proti ne-

(dalje na str. 12)

Romali bomo v Lemont k Mariji Pomagaj!

CLEVELAND, O. — Zveza oltarnih društev v Clevelandu in Slomškov krožek sporočata, da bo tudi letos skupno romanje v Lemon k Mariji Pomagaj in to v soboto in nedeljo, 9. in 10. avgusta. Cena za avtobus, prenočitev in hrano je \$85. Čas in kraj odhoda iz Clevelanda bomo še točno sporočili. Vrnili se bomo v nedeljo (10. avg.) med enajsto uro in polnoči. Ker smo naročili samo en avtobus, prosimo, da se čimpreje prijavite.

Lansko leto je bilo v Lemontu tako lepo! Ni bilo prevroče. Že v soboto smo imeli križev pot in procesijo z lučkami okoli jezera. Obiskali smo pokopališče, kjer je pokopan toliko frančiškanskih patrov in bratov in naš nepozabni ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Vsako leto mu prinesemo lep šopek nageljnov in prižgemo svečke na njegovem grobu.

V nedeljo, 10. avgusta, bo tudi letos sv. maša pri Lurški votlini, popoldne se bomo pa poslovili od Marije Pomagaj s petimi litanijami v Lemontski cerkvi.

Letos bomo še lahko poromali v Lemont. Kaj bo pa prihodnje leto? Bog ve. Več romarjev, ki so bili lansko leto z nami, se je že poslovilo od tega sveta, več je pa bolnih in onemoglih, tako da se bojimo, da bo letošnje skupno romanje zadnje. Mariji Pomagaj se bomo zahvalili, da smo lahko tako dolgo srečno živel v tej svobodni deželi in se ji bomo priporočili za srečno smrt. Prijavite se pa za letošnje romanje 9. in 10. avgusta, če pokličete:

Julko Smole: tel. 391-6547

John Petrič: tel. 481-3762

ali pa Franka Urankar: 531-8982

Za ZOD J.S.; Za Slomškov krožek F.U.

P. dr. Vendelin Špendov

Lemont, III.

Lemontski odmevi...

Ko boste to brali, bo gotovo že vroče. Ni pa bilo meseca maja v teh krajih. Nenavadno hladno je bilo, prav mrzlo. Šmarnice, ki jih je v gozdčku pri groti vse polno, se niso mogle razcveteti do zadnje majske nedelje. V cerkvi Marije Pomagaj smo pa šmarnično počažnost zvesto opravljali vsako nedeljo s premišljevanjem, petimi litanijami Matere božje in blagoslovom z Najsvetejšim.

Letos so bile te pobožnosti razmeroma dobro obiskani. Ni pa bilo tako s pobožnostjo na predvečer Marije Pomagaj, 23. maja, kar nas je trpko presenetilo. Spraševali smo se o vzroku. Pobožnost je bila dobro oznanjena. Zlasti pa nas je bolelo, ker je to prošnja za vse slovenske družine tako v domovini kot za one, raztresene po svetu. Upamo pa, da so rojaki vsaj po domovih prižgali svečo in molili, premišljevali in prosili Marijo Pomagaj za blagoslov svoje družine in za srečo in blagoslov vseh slovenskih družin.

V maju smo prižigali lučke pred Marijo Pomagaj, kakor ste zaprosili. V juniju pa v čast Srcu Jezusovemu.

Vseh dobrotnikov kakor tudi vseh naročnikov Ave Marije se spominjamo v molitvah. Sv. maša za rajne in žive naročnike je bila prvo nedeljo v mesecu juliju. V to mašo vkljucimo zlasti še vse naročnike, ki bolehalo, kakor tudi bolne člane njihovih družin.

V naši frančiškanski družini je, kakor izgleda, od meseca do meseca več bolnikov. V maju sta bila v bolnišnici p. Blaž Chemazar OFM, župnik pri Sv. Stefanu v Chicagu, in p. Bernard Karmanocky OFM, župnik pri fari Sv. Terezije v Johnstownu. Sedaj sta oba iz bolnišnice na okrejanju in potrebujeta naših molitev še naprej.

Med godovnjaki meseca julija sta: 12. julija p. Fortunat

prostor okoli grotte. Tako je bilo res lepo pripravljeno za praznik in procesijo sv. Rešnjega Telesa. Bog plačaj!

Praznik sv. Rešnjega Telesa in Krv, Telovo, smo slovesno obhajali s sv. mašo pri groti in procesijo s štirimi oltarji, kar kor je za ta praznik že večstvena navada v Sloveniji.

Oltarje za procesijo, ki se je vila od grotte po poti ob križevem potu, so pripravili: Balžičevi in Kreslinovi pri Prekmurskem križu, Martinčičevi in Kacinovi oltar pri sedmi postaji, pri zadnji postaji stá pripravila John Čepon in njegova žena. Četrtri blagoslov je bil pri glavnem oltarju, kjer je bil tudi sklep procesije z zahvalno pesmijo.

S sklepno pesmijo: Marija skoz življenje, smo počastili Marijo Pomagaj in se ji pripomorili, »izprosi nam modrost... da bi Boga ljubili in tebe pravčastili, Marija, hiti na pomoc«.

Vseskozi med mašo in med procesijo je bil lep red in vzorno sodelovanje tako s petjem kot z molitvijo. Celebrant p. Bernardin je asistiral zadnji kot diakon Gregor Goršič, ki je 7. junija prejel mašniško posvečenje.

V maju se je lepo število rojakov in rojakinj zbralo za čiščenje cerkve Marije Pomagaj. Bog plačaj! Marija naj pa varuje družine vseh, ki so se odzvali.

Za praznike naj bi bilo vše lepo, tudi trava pokošena. Zato sta oskrbniku pomagala s košnjo p. Atanazij in p. David.

Ob romanjih je vedno treba prinašati in voziti za pripravo oltarja in bogoslužnega prostora. Da bi nam olajšali, so se zbrali Stane Markun, Janez Vidmar in Martin Hozjan ter nabavili in pripeljali »golf cart«. Služil nam bo. Bog plačaj!

Ob tem pisanju, prve dni junija, nám gredo misli na veliko Baragovo proslavo 200-letnice rojstva, na Baragove dneve 1997 v Marquette. Škof Friderik Baraga je bil rojen 29. junija 1797. Poleg romarjev iz različnih krajev Amerike in Kanade so bili napovedani tudi romarji iz Slovenije. Bog daj, da bi ga kmalu mogli počastiti na oltarju. Zato se mu ne bomo pozabili priporočati, obenem pa moliti za beatifikacijo.

AVE MARIA
JULIJ 1997

**Joseph L.
FORTUNA**

POGREBNI ZAVOD
5316 Fleet Ave.
641-0046

Moderni pogrebni zavod.
Ambulanca na razpolago
podnevi in ponoci.

**CENE NIZKE
PO VASI ZELJI!**

Kulturna ustvarjalnost Slovencev v diaspori

SKA je pomembna kulturna sila

Ljubljana - Predvčerajšnjim (1. julija) se je s predavanjem Tineta Debeljaka ml. o dejavnosti Slovenske kulturne akcije (SKA) iz Buenos Airesa in predstavitevjo petih knjig, ki jih je ta organizacija izdala v zadnjem času, v Frančiškanski dvorani v Ljubljani zaključila skoraj mesec dni trajajoča predstava v okviru EMK (= Evropski mesec kulture) pod naslovom Kulturna ustvarjalnost Slovencev v diaspori. Pripravili so jo Slovenska kulturna akcija, Raziskovalni inštitut Studia Slovenica ter Izseljensko društvo Slovenija v svetu.

Tine Debeljak ml. je svoje predavanje začel s kratkim orisom zgodovine slovenskega izseljevanja, ki razen redkih izjem do leta 1945 ni predstavljalo pomembnejše kulturne sile. Sele s politično emigracijo po letu 1945 se je položaj spremenil, saj je takrat iz domovine odšlo tudi veliko ustvarjalcev: besednih, likovnih, glasbenih, znanstvenikov itd. Kmalu (že v taboriščih) so se začeli združevati v skupine, z naselitvijo v Argentini pa se je njihovo druženje nadaljevalo.

Iz takih skupin je na pobudo Ladislava Lenčka leta 1953 nastala Slovenska kulturna akcija, organizacija, ki je slovenske izseljence povezala v široko, večplastno, svetovno mrežo. Tine Debeljak je poudaril, da so z njeno pomočjo lahko umetniki, ki bi bili drugače obsojeni na duhovno umiranje in sterilitost, svobodno nadaljevali svoje delo.

Valentina Plahuta
Delo, 3. julija 1997

Poletna šola slovenskega jezika v Združenih državah

Ljubljana - Od 21. julija do 10. avgusta bo v Pennsylvaniji v ZDA letos že drugič potekala Poletna šola slovenskega jezika. Zaradi izredno dobrega odziva po lanskoletnem tečaju slovenščine in na željo slovenskih izseljencev, ki živijo v ZDA, sta se organizatorja — Slovenska izseljenska matica in Slovenska narodna podpora jednota — odločila, da bo Poletna šola slovenskega jezika postala njuna redna dejavnost.

Lani je enomesecni intenzivni 32-urni tečaj slovenskega jezika v rekreacijskem središču Enon Valley obiskovalo 35 slušateljev v starosti od 26 do 80 let. Letošnji intenzivni 60-urni tečaj slovenščine bo obogaten z dvanajstimi urami dopolnilnega pouka in desetimi predavanji po dve šolski uri.

V štirinajstih dneh se bodo slovenski izseljeni seznanili s slovensko literaturo, kulturo, zgodovino in glasbo. Nadaljevalni intenzivni tečaj bo obsegal 30 ur, tečaj slovenščine, dopolnjen s predavanji o Sloveniji za družine in otroke, pa bo trajal trikrat po en teden.

N.M.

Delo, 3.7.1997

MALI OGLASI

FOR RENT

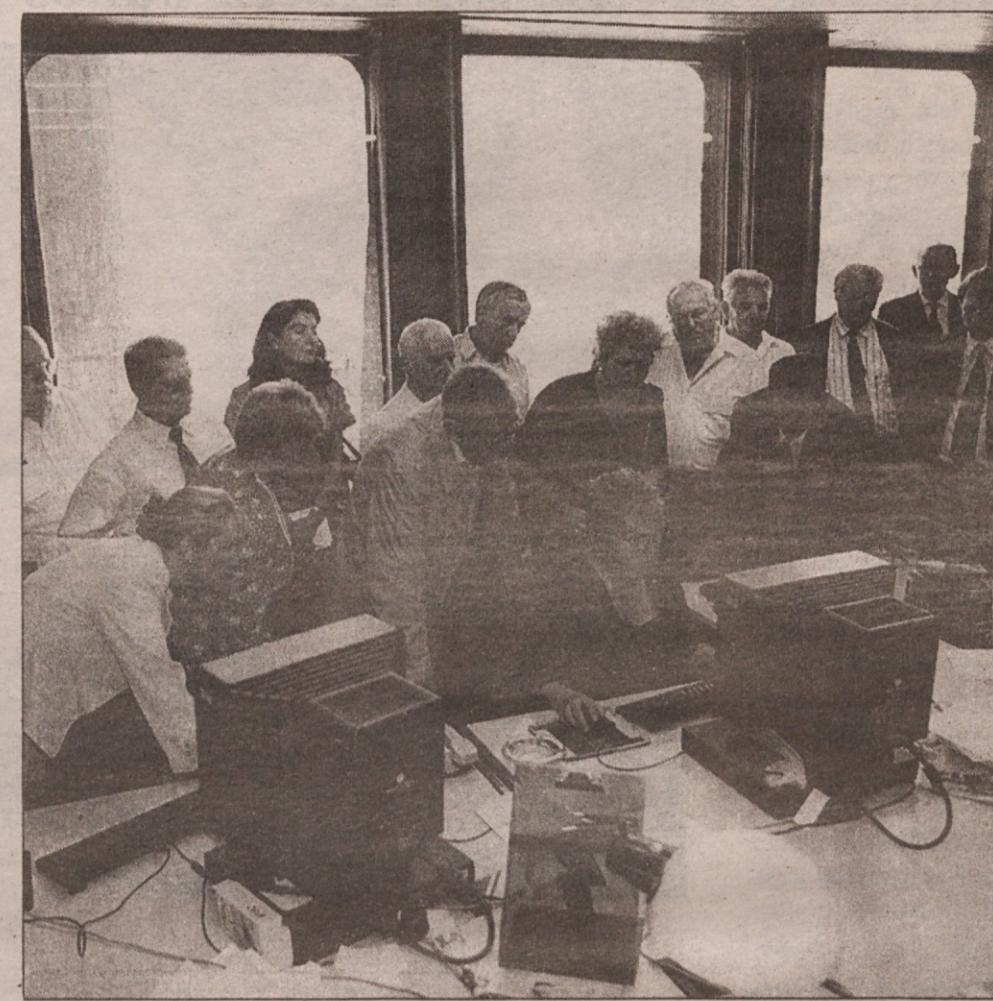
3 room apartment, totally remodeled, near St. Vitus Church. \$190 plus deposit. Call 261-5121 after 6 p.m. (x)

Tine Debeljak ml.

ohranjevala svoje mesto v slovenski kulturni zgodovini, je za konec poudaril Tine Debeljak.

Predvajaju Tineta Debeljaka je sledila predstavitev petih knjig, ki so jih izdale organizacije slovenskih emigrantov v zadnjih letih: *Usode izseljencev* Mirka Gogale, »Gabrovškovega dnevnika« dr. Janeza Arneža (Raziskovalni institut Studia Slovenica), *Prvi sto let kranjsko-slovenske katoliške jednote* Andreja Vovka, Darika Friša in Bogdana Kolarja (Izseljensko društvo Slovenija v svetu), *S pota v Ameriko* Gregorija Rožmana (Raziskovalni institut Studia Slovenica) ter knjigo z naslovom *Ladislav Lenček: Vrli mož, ki ni živel za sebe*, različnih avtorjev (SKA).

Med natrpanim petdnevnim programom, ki je potekal od 30. junija do 4. julija, je skupina urednikov in novinarjev izseljenskih glasil dva dni obiskala tudi časopisno hišo Delo v središču Ljubljane. Dne 1. julija so bili gostje Dragice Bošnjakove (pri računalniškem ekranu), ki večkrat piše in poroča o delovanju izseljencev in njih potomcev po svetu. Tako so v današnji številki AD ponatisnjeni trije intervjuji, z dr. Jožetom Bernikom, Romano Logarjevo in Marjanom Schiffnerjem, ki so izšle preteklo nedeljo v Nedelu v posebni prilogi »Slovenija v srcu«. Dragica Bošnjak urednike seznanja z računalniškem programom, ki ga novinarji v časopisni hiši uporabljajo.

Spredaj so z leve Irene Stariha (Avstralija - The Australian Slovenian Review), Vida Košir (Pittsburgh - slovenski del Prosvete, glasila SNPJ), Mladen Hanzlošky (Zagreb - Prijatelj), Ivanka Bulovec (Avstralija - Priloga SD Sydney v »Glasu Slovenije«), in Janez Nemeč (Cleveland - Amerikanski Slovenec-Glasilo KSKJ). Zadaj z leve so dr. Rudolph M. Susel (Cleveland - slovenski del Ameriške domovine in štirinajstdnevnik Our Voice-Glas ADZ), Max Namestnik (Avstralija - Novice Slovenskega kluba Perth), Nives Čorak (Kanada - Glasilo kanadskih Slovencev), Silvin Jerman (Zagreb - Novi odmev), Adolf Golčman (Svedska - Naš glas), Marijan Peršič (Avstralija - Slovenia on the Gold Coast), Boštjan Kordiš (Split, Hrvaška - Planika), Tine Debeljak (Argentina - Svobodna Slovenija), Ljanko Urbančič (Avstralija - Glas Slovenije, Svobodni razgovori), in Mirko Vasle (Argentina - Dopsnik za Glas Slovenije v Avstraliji). Na fotografiji nista Corinne Leskovar (Chicago - Zarja) in Peter Slavec (Brazilija - Novice pod lipo).

MIHAELA LOGAR, državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu

Želijo več povezav, drugačen odnos

»Prihajam iz Vodic blizu Ljubljane, s podeželja torej. Z možem in otroki živim na kmetiji. Nekako leta 1990 sem se usmerila v politiko, v prvi sklic parlamenta, prav tako sem uspela priti v parlament tudi na drugih volitvah, kjer se zdaj želim preskusiti še na kakšnem drugem delovnem področju - kot državna sekretarka za zamejce in Slovence po svetu, kjer pa sem komaj pol meseca, od srede junija,« pripoveduje Mihaela Logar, ki je v prostorih zunanjega ministarstva na Gregorčevi v Ljubljani torej prišla na mesto, kjer je bil prej dr. Peter Vencelj.

»Izkrašnje na tem novem delovnem mestu so torej,« pravi, »za zdaj seveda še skromne, kar pa vseeno ne pomeni, da nimam razmeroma veliko informacij o tem področju, saj sem med drugim že prej kot parlamentarka obiskala Slovence na dveh celinah v Ameriki in Avstraliji.«

Ob enem pa je prav zdaj, sredi poletja, pravi čas za hitro pridobivanje izkušenj in številnih koristnih informacij, ko

prihaja v Slovenijo veliko izseljencev. Ti poleg drugega pogosto zavijejo tudi v urad s prošnjami, vprašanji, predlogi, ali preprosto »pridejo naokoli, ko so že doma«.

Potrebujejo več stikov, želijo drugačen odnos ...

»Ob tem lahko že nekako potegnem črto in ugotovim, da je bila moja prvotna predstava o tem, kaj potrebujejo, kaj so njihovi glavni problemi, kar pravilna - želijo bistveno več stikov s Slovenijo in drugačen odnos Slovenije do njih. To se ponavlja v vseh pogovorih. Čutijo se odrinjeni od Slovenije, ta država se, čutijo, obnaša do njih mačehovsko. Radi bi - kar je najbrž razumljivo - da se Slovenija spomni nanje tudi takrat, kadar jo potrebujejo oni in ne le tedaj, ko Slovenija potrebuje njih ...«

»Bolj ali manj vemo, kakšno vlogo so tudi odigrali v devetdesetih letih ob priznavanju Slovenije oziroma njenih prizadevanjih za samostojnost in tudi ta trenutek se prav tako aktivno vključujejo v naša prizadevanja glede vključevanja

v NATO, v Evropsko skupnost... Žal pa se ob tem velikokrat srečamo s pripombami, da na določenem območju v kakšni oddaljeni državi ni praktično nikakršnega stika med našim veleposlaništvtvom in med Slovenci v tisti državi, ki tam živijo ...«

Slovenci po svetu so lahko zelo dobrni ambasadorji

»Slovenci po svetu so, kot so že velikokrat poudarili in to navsezadnje potrjujejo tudi na nekaterih naših veleposlaništvtvih, pripravljeni ponuditi svojo pomoč pri vzpostavljanju vsakovrstnih stikov. Nekateri so dobro uveljavljeni v političnih in gospodarskih krogih in prav resnično je škoda, ko ne znamo izrabljati teh možnosti, odrekamo se prednostim, ki se ponujajo same od sebe. Končno tudi ni najmanj pomemben čustven naboj, ki je pri ljudeh v svetu nekoliko drugačen in tudi višji, kot pri nas. Ne, to nikakor ni zanemarljivo.«

Kakšen naj bi bil prednostni vrstni red, kaj in kako postori (dalje na str. 12)

Poudaril je tudi, da je SKA kot edina slovenska kulturna ustanova povezala vse Slovence po svetu v eno organizacijo. To se vidi tudi v Meddobju, časopisu, ki ga že dolga leta izdajajo, saj imajo mnogo sodelavcev od drugod, ne le iz Argentine.

SKA bo tudi v prihodnje nadaljevala svoje poslanstvo in trud za slovensko kulturo ter

Želijo več povezav, drugačen odnos

(nadaljevanje s str. 11)

ti do konca leta, predvsem za Slovence po svetu brez slovenskega državljanstva? Kaj in kako urediti z zakonom?

»Že nekaj časa je, kot je dobro znano, zelo aktualno vprašanje zakona o Slovencih brez državljanstva. Tu smo nekoliko v dilemi glede imena, ampak to seveda ni tako pomembna, važna je vsebina. Zdaj zbiramo najširše informacije o tem, kako to oblikovati, da bo pravno in formalno v redu, da bodo vključene tudi mednarodne pravne norme kot je treba, zlasti pa da bo po želji Slovencev po svetu in da bo odnos med Slovenijo in njimi čim boljši.«

»Nekaj osnutkov tega zakona je že izdelanih in do jeseni bo čas, da se o tem čim širše pomenimo. Čas pa je tudi že zdaj med poletjem kar primeren, da se skupaj z izseljenci, ki množično prihajajo na obiske, tako ali drugače pomenimo o tem.«

Na vprašanje, kakšen je njen poseben pogled na urejanje statusa in pravic Slovencev brez slovenskega državljanstva meni, »da naj bi imeli Slovenci po svetu pač prednost pri dočlenih pravicah, da naj bi jih torej poskušali tudi skozi ta zakon, ki se pripravlja, čim bolj izenačiti s pravicami Slovencev, ki živijo tukaj.«

»Vemo, da se nam obetajo še nadaljnje razprave o pravicah tujcev do slovenske lastnine. Jasneje se bo morala opredeliti tudi še marsikatera druga pravica in pri vsem bo potreben dober občutek, preudarna presoja, prava mera ...«

Kako preprečiti neenakopravnost, obrnjen položaj, v katerem bi se morda znašli Slovenci v Sloveniji v primerjavi s Slovenci po svetu, če bi njim zagotovili privilegije, ki jih doma ne bi imeli? Mnogi Slovenci brez slovenskega državljanstva - ali z dvojnim državljanstvom - navsezadnje že desetletja živijo drugje, na drugih celinah, kjer se šolajo, plačujejo davke, volijo ...

»Da, seveda so možni in razumljivi tudi taki pomisliki, se strinja sogovornica. »Vendar mislim, dodaja, »da bo v končni fazi parlament ta, ki bo našel prave rešitve. Je dovolj mavrično sestavljen, različni interesi so dovolj močno zastopani in pričakujem, da bo tudi končni zakon pokrival najboljši - skupni interes.«

Urad mora misliti tudi na zamejce

»Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, kakor se uradno imenuje, že tradicionalno vodi oziroma v sodelovanju z drugimi uresničuje vrsto aktivnosti za zamejce, in Slovence po svetu. Med njimi so bili na primer šo-

MIHAELA LOGAR

lanje učiteljev slovenščine na tujem, poletna šola slovenskega jezika, že tretje leto je tu organizirano srečanje novinarjev in urednikov slovenskih publikacij po svetu, kar je prav tako zelo dobra zamisel, poleg tega imamo srečanja zamejskih učiteljev slovenskega jezika, kjer se je v nekaj letih pomembno zboljšala raven znanja, tako pri Porabskih kot Beneških Slovencih.

Pripraviti posebne programe za najmlajše

»Pri samih pogovorih pa ugotavljamo - sicer že znano - da nastajajo vse večje jezikovne težave s tretjo in četrto generacijo, se pravi otroki, ki so počasi zgubljali stik s slovenskim jezikom. Potrebno bo torej tudi zanje narediti nekaj podobnega, različne poletne šole oziroma jezikovne tečaje, ki pa bodo seveda morali biti skrbno pripravljeni za mlade, njim privlačni.«

Ta čas poteka tudi šola slovenskega jezika v Ameriki, ker je seveda ceneje poslati dva učitelja v Ameriko, kot povabiti k nam večjo skupino udeležencev. Seveda pa se ob tem zavedamo, da je to lahko le prvi korak, ob učenju jezika ni pomemben zgolj jezik, ampak tudi še vse drugo, ljudje, kultura, pravi 'dotik' Slovenije.«

Sogovornica je tudi pojašnila, da Urad ta čas še vedno nima dovolj ljudi za številne naloge - namesto 12 ljudi, kolikor bi jih potrebovali, so le širje ... »S tako skromno kadrovska zasedbo je zelo, zelo težko opraviti številne obveznosti, nujno potrebujemo vsaj dva človeka za delo z manjšinami in seveda tudi okrepliti delo s Slovenci po svetu.«

Glede razcepjenosti oziroma sodelovanja meni, da gre »za proces kot v Sloveniji, preprosto ne smemo dajati povo-

da, da bi razcepjenost imela kakšno podporo. Organizacije, ki se ukvarjajo s Slovenci po svetu so, kot meni, objektivno v različnem položaju glede na to, koliko so stare, s kakšnim denarjem razpolagajo.

»Ker sem nova, imam to prednost, da lahko potegnem določene nove poteze. Minuli teden smo se tako že srečali na uradu s predstavniki Svetovnega slovenskega kongresa, Slovenske izseljenske matice in društva Slovenija v svetu.

To je bilo prvo srečanje in o kakšnih večjih konkretnih dogovorih ta čas seveda še ne moremo govoriti, toda pomembno je, da smo se srečali, da smo se vsaj začeli pogovarjati. Vsekakor želim, da bi usklajevali svoje programe - to sem jim jasno povedala in tudi oni se s tem strinjajo. Navsezadnje prav urad sofinancira večino njihovih akcij in zelo neprijetno je, ko šele pozneje, po kakšnih sitnih zapletih ali razočaranjih ugotavljamo recimo 'prekrivajo' različnih akcij in prazne lise, neprijetnosti, ki se bi se jim z boljšim načrtovanjem lahko izognili.«

»Poudarjam torej dogovaranje, konstruktivno sodelovanje vseh - omeniti moram, da poleg naštetih treh v Sloveniji obstaja tudi Rafaelova družba kot četrta organizacija, ki se ukvarja s Slovenci po svetu - izogibam pa se postavljanju kriterijev. Mislim, da je sodelovanje edina možna oblika nadaljnega dela, imela sem kar dober občutek, ljudje kažejo pripravljenost na sodelovanje.«

Dragica Bošnjak
Priloga »Slovenija v srcu«
Delo, 6. julija 1997

Naša fax številka je:
216/361-4088
in je stalno vključena

Po Clintonovi odločitvi

(nadaljevanje s str. 10)

mirnemu Balkanu, da bi dala dodatno kritje Italiji. Nekateri poznavalci zgodovine (tudi vojaške) so vedeli omenjati tkm. »Ljubljanska vrata«. Spet drugi so mneni, da bi slovenska vojska itak ne bila velika, da ne bi stala ZDA in drugim NATO državam posebnih dodatnih stroškov.

Takšnih argumentov je še in še. Poleg javno izraženih Clintonovih (in Albrightovih, Cohenovih itd.) vzrokov za izpustitev Slovenije pa je morda ena najbolj pomembnih ta, da je Slovenija na robu Balkana, na robu kraja, kjer se še vedno lahko izbruhne vojna, posebno ob napovedanem odhodu ameriških vojakov iz Bosne prihodnje leto. In čeprav gre za skrajno malo verjetno možnost, ni povsem izključeno, da še vedno nerešena meja med Slovenijo in Hrvaško lahko igra svojo vlogo. Če kaj sovražita tako Clinton kot zvezni kongres, da o javnem mnenju v ZDA sploh ne govorimo, je to, da bi nastala potreba po neposrednem angažiranju ameriške vojske kjerkoli na svetu. Tudi še tako majhna možnost, da bi Slovenija kdaj dejansko potrebovala ameriško vojaško zaščito, je lahko bila ena tistih ključnih faktorjev, ki jo je izključila že iz previndnosti iz prvega širitvenega kroga NATA.

V nekakšni kompromisni izjavi je bilo možno razumeti s strani NATO držav, da bosta Slovenija in Romunija, če bosta nadaljevali s svojimi reformami, imeli določeno prednost v drugem krogu širitve NATA. To so prej kot ne prazne diplomatske besede. Ni namreč rečeno, da bo prvi krog širitve NATA uresničen. Kar mora Slovenija oz. njeni vodstvo storiti, je vztrajati pri svojih prizadevanjih za vključitev. To pod pogojem, seveda, da je to izrecna želja večina slovenskega naroda. Sicer bo za Slovenijo v naslednjih tednih padla morda še pomembnejša beseda, ta, ali bo povabljen k pogajanju o eventuelnem polnopravnem članstvu v Evropski zvezi. To je pa za Slovenijo — iz tega zornega kota gledano — še bolj važno kot članstvo v NATU.

Dr. Rudolph M. Susel

WATJ 1560 AM

PRESENTS

Weekend Polkas

Saturday

- 8:00 a.m. - 10 a.m. Polkas with Al Markic
- 10 am - 12 Polka Spotlight,
Host Joe Godina
- 12 - 1 p.m. Mario's International Music
Host Mario Kavcic
- 1 p.m. - 3 p.m. Almar with Guest Musician
- 3 p.m. - 5 p.m. Polkatime America

Sunday

- 10 a.m. - 10:30 a.m. Magic Sound of the Button Box
Host John Pestotnik
- 10:30 a.m. - 11 a.m. Reflections of the
New Slovenia
Hostess Linda Cimperman
- 11 a.m. - 1 p.m. Polka Fun With Al & Harry
Host Al Markic & Harry Faint
- 1 p.m. - 2 p.m. Polka Tributes
Host Al Markic
- 2 p.m. - 3 p.m. International Hour
Host John Krizancic
- 3 p.m. - 5 p.m. Polkatime America

Kaj se dogaja v Sloveniji? Berite Ameriško Domovino in boste vedno zelo na tekočem!

Vladimir M. Rus Attorney - Odvetnik

6411 St. Clair (Slovenian National Home)
391-4000

(FX)

Dr. JOŽE BERNIK, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa

Pomagati, da bi si pomagali sami ...

»Za jasno opredelitev položaja slovenskih izseljencev bi verjetno potrebovali dva zakona, enega za Slovence z urejenim slovenskim državljanstvom in drugega za tiste, ki tega še niso uspeli urediti ali v okljuku, kjer živijo in delajo, za to nimajo možnosti. Kot je na pogovoru za okroglo mizo na 4. taboru Slovencev po svetu že opozoril ugledni pravnik Božo Fink iz Argentine, pojem slovenstvo sam po sebi ni pravna kategorija, zato bo treba ta vprašanja, nove predloge in pomisleke ponovno skrbno pretehtati in natančno opredeliti. Vprašanje Slovencev, ki imajo slovensko državljanstvo, a živijo po svetu, je drugačne narave. Pomeni, da je njihov položaj ustavno sicer jasno opredeljen, toda ker so zunaj slovenskih meja, bo treba nekatere pravice in dolžnosti določiti posebej,« pripoveduje dr. Jože Bernik, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa, ki živi v ZDA, tokrat pa je prav tako sodeloval na omenjenem taboru Slovencev po svetu v Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani. Organizirali so ga pri izseljenskem društvu Slovenija v svetu, med osrednjimi dogodki na njem pa je bila okroga miza o splošnem zakonu o Slovencih po svetu.

Dr. Bernik je pojasnil, da so v zvezi s temi vprašanji na Svetovnem slovenskem kongresu v sodelovanju z obema ministrstvoma - za notranje in za zunanje zadeve - že pripravili zakonsko gradivo, ki pa je še precej pomanjkljivo. Temu po njegovih besedah botruje predvsem nezadostno poznavanje dejanskih razmer na področju slovenskega izseljenstva. Morali pa bi jasno opredeliti, kaj je možno, realno, uresničljivo in kaj ni.

Predlog omenjenega zakonskega gradiva je na primer v prvi definiciji zahteval, da v njem opredeljene pravice in obveznosti, njegove prednosti in ugodnosti, lahko uporabljajo samo Slovenci, ki obvladajo slovensko.

»Opozoril sem,« poudarja, »da tega zakona potem takem mnogi sploh ne bodo mogli uporabljati, kajti za veliko ljudi, Slovencev, ki nimajo slovenskega državljanstva, pomeni zahtevo, da morajo obvladati slovenski jezik, previšok standard. Končno smo po daljših razpravah sprejeli definicijo, da lahko 'komunicirajo na osnovi funkcionalnega pogaova'. To bi pomenilo nekoliko nižji in še vseeno sprejemljiv standard. Saj veste kako je to, uradniki praviloma delujejo uradniško in če jim ne bo do tega, da bi ljudem ustregli, se bodo vedno oprijeli stroge, formalne, neživiljenjske interpretacije ...«

Koliko nas je razkopljenih po svetu, je uganka ...

Na vprašanje, ali sploh vemo, koliko Slovencev in njihovih potomcev, ki se štejejo za Slovence, živi danes po svetu, ni zadovoljnega odgovora. Podatkov je zelo malo, v glavnem gre za ugibanja.

»Vsaka številka, ki jo izgovorimo, je 'potegnjena iz zra-

tem nazivom, vendar se ta, ki ga imam jaz v mislih, naj ne bi ukvarjal z zgodovinskimi znanstvenimi studijami o slovenskih izseljencih, ne toliko o tem, kaj je bilo in kaj ni bilo, pač pa bi bilo treba predvsem ugotoviti stanje, da bi natančneje vedeli koliko je Slovencev po svetu, kje in kako živijo.

Delo tega - nestrankarskega in neodvisnega - inštituta naj bi bilo torej naravnano predvsem v sedanjost in prihodnost, z ljudmi, ki se spoznajo na to problematiko, seveda tudi z neposrednim sodelovanjem izseljencev.«

Dr. Bernik tudi razume pomisleke, da pri tem, ko se izseljenci potegujejo za dvojno državljanstvo, in se sklicujejo predvsem na različne pravice »že kar po rodu« ali davnih koreninah, niso izključene različne špekulacije, zlorabe, neutemeljeni privilegiji.

V množici ljudi se bodo vedno našli posamezniki, avanturisti, ki bodo v vsaki okolici iskali predvsem lastne koristi. Ampak vseeno temu ne kaže pripisovati prevelike teže, dajati pomena, ki ga nima, še ustaviti ob ovirah, ki v resnici niso premostljive, in da zaradi tega ne urediti stvari, ki so širše pomembne.

Za to, kar danes tujcem ni dovoljeno, z vstopom v Evropsko skupnost za tujce iz Evrope ne bo ovir, pač pa bodo za Slovence, ki živimo v Ameriki, Argentini, Avstraliji. Nekoli sicer nisem mislil, da bi možnost nakupa naši ljudje, slovenski izseljenci, množično izrabljali, lahko pa bi to počeli drugi ...

Hotel sem reči, da je pomembno dobro razpoloženje med nami, prijateljska in dobrohotna naklonjenost nas Slovencev do doma in Slovencev doma do nas. Smo kot velika družina in ne sme nam biti vseeno za katerega koli člena, pa čeprav ta že dolgo živi in dela na katerem koli koščku oddaljenega sveta.

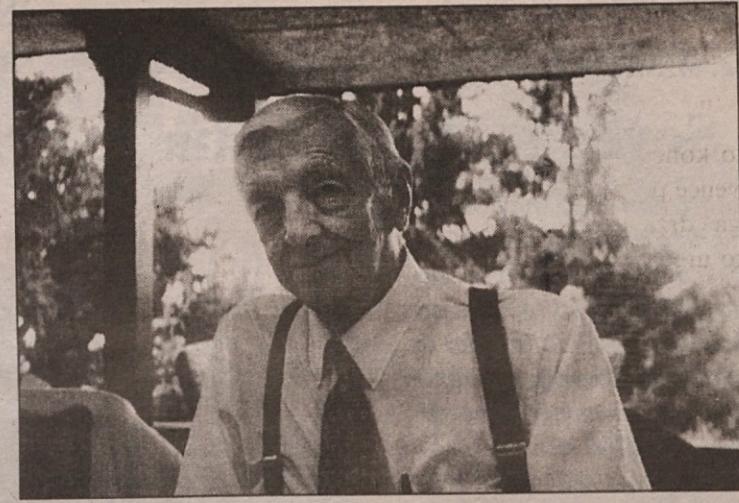
In vendar ob vsem tem ne vidim nikogar, ki bi lahko pravil kvalitetne podatke in analizo stanja, zanesljivejši številke o Slovencih po svetu. Razumljivo je, da bo to delo strokovno zahtevno in zamudno, vendar potrebno.

Inštitut, usmerjen predvsem v prihodnost, manj v zgodovino

»Večkrat sem tudi že omenil, da bi v Sloveniji potrebovali inštitut za izseljenstvo. Vem, da že imamo inštitucijo s

Visit Our Slovene American Auto Repair Shop!
NOTTINGHAM AUTO BODY & FRAME
Frame Straightening
Collision Repair
Painting
19425 St. Clair Avenue
Tel. 481-1337
Michael Bukovec, Owner

**Anton M.
LAVRISHA**
Attorney-at-Law
(Odvetnik)
18975 Villaview Road
at Neff
692-1172
Complete Legal Services

Vnovič predsednik Svetovnega slovenskega kongresa

Imel sem čast, da so me kolegi izvolili, čeprav nisem nameraval kandidirati, ker sem upal, da bo to vlogo prevzel kdo od mlajših. Ampak ker je to zastonjsko delo, je seveda včasih težko dobiti nekoga, ki ima čas za to in tudi možnosti, da prihaja sem v Slovenijo oziroma da obiskuje konference. K sreči imam te možnosti in sem - sicer nerad - to vseeno prevzel.

Analiza dela v preteklem obdobju je pokazala, da smo bili premalo učinkoviti, zato smo se, kot je znano, na novo organizirali, nekaj novih ljudi je prevzelo pomembne naloge. Delovni program je obsežen in razumljivo je, da vključuje tudi skrb za Slovence po svetu, predvsem tudi obvezo slovenske države pri tem.

Dokler ne bomo imeli posebnega inštituta, ki sem ga omenil, bi morda lahko imeli v okviru urada za zamejce in Slovence po svetu nekakšen posvetovalni organ, v katerem bi vsekakor morali sodelovati tudi sami izseljenci oziroma Slovenci po svetu.

»Nismo tudi spregledali slovenskega življa na območju nekdanje Jugoslavije, vendar bi rad poudaril, da vse to počnemo zelo previdno in z občutkom, da ne bi kdo pomislil, kako želimo komu kaj prevzeti ... Kongres ni krovna, je predvsem bolj povezovalna organizacija, zato spoštujemo vsa naša društva kjer so, ne posegamo v njihovo delovanje, pričakovamo si predvsem za zbiranje, pri čemer ima posebno funkcijo slovenska konferenca.«

»V zvezi s sodelovanjem z ostalimi organizacijami oziroma društvu, ki se ukvarjajo z vprašanji Slovencev po svetu in predvsem Slovensko izseljensko matico je res, da sem bil sam v njenem glavnem odboru, kjer pa sem odstopil, ker ni mogel nobene stvari premakniti.

Vendar naj poudarim, da se je to le dogajalo v preteklem obdobju, za sedanjost in prihodnost pa verjamem, da je sodelovanje s to organizacijo - kot sva pred kratkim v pogovoru ugotovila z njenim predsednikom dr. Janezom Bogatajem, možno in potrebno. Vsekakor pa je pomembno zelo jasno poudariti, da morajo pri opredeljevanju statusa Slovencev po svetu v resnici dejavno sodelovati prav ljudje, ki jih to zadeva, ker v resni-

ci to najbolje poznajo. Od da leč so stvari lahko precej za-megljene.«

Dragica Bošnjak
Priloga »Slovenija v srcu«
Nedelo, 6. julija 1997

ZAHVALA obiskovalcem

Spominske proslave

CLEVELAND, O. - Tabor DSPB se vsem prijazno zahvaljuje, ki so se udeležili v soboto zvečer, 14. junija, pri molitvi in prižiganju kresa. Naslednji dan je bila spominska maša za naše padle domobranice. Daroval jo je župnik č.g. Franci Kosem. Ljudsko petje sta vodila Blaž Potočnik in Mara Kolman. Hvala!

Zahvaljujemo se Ameriški domovini za objavljanje člankov in obvestil v rubriki Iz Clevelandu in okolice, »Radinski družini«, ki je dvakrat tedensko objavljala za to spominsko proslavo, in še Dušanu Maršiču, ki je vabil v slovenski oddaji Tonyja Petkovška na to proslavo.

Pred pričetkom darovanja maše, so prikorakali od vhoda do kapelice domobranci s kanadsko, slovensko in ameriško zastavo, to v spremstvu narodnih noš. Ko človek zagleda te narodne noše, mu v spomin prihajajo lepote naših krajev, in navade, ki jih je narod ohranil ob vznožju Triglava toliko stoletij. Pri tem se mnogim nam obuja spomin na pravljični lik o belem Zlatorogu z zlatim rogovjem, to so najbolj znane pripovedke iz Julijskih alp. Hvala vam, ki ste bili v narodnih nošah, s tem ste še bolj poudarili spomin na naše padle!

Vsem torej, ki ste se odzvali. Opazili smo tudi mlade, že tu rojene, ki so prisostvovali. Hvala vam. Bili ste dokaz, da bo iz roda v rod ostal živ spomin o naših padlih. Veseli smo bili vaše navzočnosti.

Ob tej priliki se tudi zahvaljujemo podjetju Sunset Industries Inc., ki so vedno pripravljeni pomagati z materialom in delom pri postavljanju raznih delov ob tej proslavi. Vedno je vse to napravljeno brez plačila.

Ob koncu še enkrat lepa hvala vsem za navzočnost, in vsem, ki ste kakorkoli pripomogli, da je bila letošnja spominska proslava tako lepa in umestna. Želimo vam prijetne poletne dneve in zopet na svidenje!

Tabor DSPB - S.V.

BRICKMAN & SONS
FUNERAL HOME

21900 Euclid Ave.

481-5277

Between Chardon & E. 222nd St. — Euclid, Ohio

Mag. MARJAN SIFFRER

Seveda, slovenščina je dragocen jezik

»Najbrž boste razumeli, zakaj je majhna vas Zabnica na Gorjanskem zame najlepša na svetu. Tam sem bil rojen in po dolgem bivanju v tujini zdaj te kraje in vso Slovenijo še vedno doživljam s posebnim vznemirjenjem. Studiral sem v Kranju in nekaj časa na univerzi v Ljubljani, kjer pa mi je vojna prekinila studij.

Potem me je pot zanesla na Primorsko, kjer sem se vključil v propagandistični odsek v sklopu slovenskega domobranstva. Izdajali smo časopise in brošure, nastopali. To je bila doba prebujanja, ko so po mnogih letih naši Primorci prvič slišali slovensko besedo. Potem sem se umaknil čez Sočo v Italijo, kjer sem pričel poučevati na slovenskih šolah, na Tržaškem in ostal do leta 1949, ko sem odšel v Argentino.«

Tako se na kratko predstavlja mag. Marjan Siffrer, ki v državnem zboru vodi komisijo za Slovence po svetu in zamejce; novo telo, ki naj bi pomagalo urediti mnoga še neurejena vprašanja, s katerimi se sočajo slovenski izseljenici in tudi tisti, ki vzdržujejo stike z njimi.

Sogovornik je po izobrazbi sicer magister filozofije in psihologije, vendar je bil, kot prioveduje, v Argentini »ves čas dejaven v svoji prvi pravi ljubezni in naravnosti, to pa je bil začet študij tehnika na ljubljanski strojni fakulteti. In tako je v Argentini več kot tri desetletja deloval kot statik na področju gradbeništva.

Zdaj je znova v Sloveniji komaj dobrih osem mesecev - toda z »velikimi cilji«; da bi slovenski ljudje razumeli, da je onkraj Karavank in onkraj Krasa ali Goriških brd še kakšnih 300.000 Slovencev, za katere, z izjemo zamejcev, povprečen slovenski človek ve bolj malo.

»Močno si bom torej prizadeval«, pravi, »da bi to veliko število ljudi, Slovencev, ki so zunaj, prišlo v zavest naših ljudi, da bi preprečili tako boleč pojav asimilacije, ki se v nekaterih, predvsem prekomorskih državah dogaja zelo hitro. Če torej matica ne bo hitro in učinkovito posegla v ta proces, se asimilacija lahko konča v nekaj desetletjih... Naši lju-

dje, Slovenci se bodo stopili z drugimi. Za vedno.«

V zvezi s tem velikokrat slišimo - pa včasih tudi občutimo - dvakrat napačne predstave o življenju pri nas, »prek luže«, na obeh straneh in skoraj neogibno je razočaranje. Katere so torej najpogoste iluzije, kako jih doživljajo izseljenici?

»Seveda je res, da ni več tipičnega slovenskega izseljenca iz konca prejšnjega stoletja in začetka tega, ko je šel za tri, štiri, pet, morda tudi za deset let v Ameriko, se vrnil z dolarji, si postavil hišo...«

»Tega že dolgo ni več, izseljenec, ki je zdaj 'tam' je človek, ki je dokončno pognal korenine, kjer se mu rojevajo otroci, vnuki in tako naprej. Toda ta izseljenec je še vedno čustveno navezan na te kraje, še vedno živi v tej Sloveniji, se spominja svoje mladosti in otrokom, ki ga včasih težko razumejo, razlagata, kako je zelena Slovenija... In seveda ti otroci potem živijo v dvojnem svetu, imajo predstavo zelo lepe, daljne dežele in ameriške popolnoma drugačne stvarnosti...«

Ponekod so uspeli ohraniti jezik, drugje, zlasti v Severni

Ameriki, kjer je bil zunanj pritisk na naše ljudi zelo močan in so se celo starši sramovali govoriti materinščino, da jih sosečina ne bi imela za manj vredne, so razmere mnogo bolj klavrne.«

»Po drugi strani pa smo že nekaj časa priča zanimivemu procesu, ko tudi mladi vse bolj odkrivajo svoje korenine in prav je, da jim pri tem pomagamo, jim damo možnost, da (so) multikulturalni. Naj vedo, da je prednost, če človek obvlada dva ali več jezikov, pa četudi gre pri tem za v svetu sicer skromno zastopano slovenščino. Z vsakim novim jezikom se preskoči še ena stopnica, odpira se pravo jezikovo bogastvo.«

Kako vse to omogočiti mladim? Možnosti so seveda različne. Koristne bi bile študentske izmenjave z možnostjo vsaj enoletnega bivanja in podobno.

Sogovornik na izkušnjah slovenstva v Argentini spomni, da je bila v začetku potrebna nekakšna zaprtost, kot so radi imenovali njihovo organiziranost. »Šlo je za veliko skrbi, na eni strani je bila skrb za otroke, da se ne bi preveč in prehitro potopili v tujo, bodisi ameriško ali argentinsko družbo, ki je pozneje rodila največje rane, mešane zakone, v katerih je bil slovenski del kmalu zgubljen...«

»Na drugi strani pa smo bili, vsaj če govorim o politični emigraciji, tudi politično na straži, ker smo se vedno bali vpliva bivšega socialističnega režima. K sreči se je potem zgodila samostojna demokratična Slovenija in je ta nevarnost odpadla. Politično smo se odprli, narodnostno pa je še vedno bojazen, zlasti med starši, kadar se namerava njihov otrok poročiti s tujcem...«

Skrb za zamejce

Ustanovitev komisije za zamejce in izseljence po mnenju sogovornika pomeni precejšen napredok v delu slovenskega parlamenta. »Hitro mi je postalo jasno«, pravi, »da matična domovina ne pozna dovolj dobro razmer v izseljenstvu in še posebej kritične se mi zdijo te v zamejstvu, predvsem na Primorskem in na Koroškem.

Ljudje, Slovenci, ki živijo ob mejah, so nam še posebej dragoceni. V Amerikah, čeprav je to bridko rečeno, moramo razumeti, da bodo na daljšo dobo stopljeni z drugimi narodi, slovenstvo ob mejah pa moramo ohraniti za vsako ceno.«

Kako urediti državljanstvo?

»Osebno menim, da bi bilo treba posebej misliti na Slovence s slovenskim državljanstvom, Slovenci brez slovenskega državljanstva praktično nimajo drugih pravic kot že obstoječe. Če bodo tudi tujci lahko kupovali slovensko zemljo, so Slovenci brez slovenskega državljanstva praktično z njimi izenačeni, ker nimajo nobene druge pravice, ki bi jo tujci ne imeli.«

Skušal bi torej povečevati število Slovencev s slovenskim državljanstvom, kajti razen evropskih držav, Avstrije ali Nemčije so se zunaj, tudi v nekaterih državah, ki včasih niso z naklonjenostjo gledale na dvojno državljanstvo, razmere že bistveno spremenile. Mnoge države so se kratko in malo sprijaznile z dvojnim državljanstvom.

To uslugo so nam naredili Židje, v Južni Ameriki pa tako nikoli ni bilo dorečeno, ali je dvojno državljanstvo dovoljeno ali ne. Argentinci me preprosto nikoli niso spraševali, ali imam še kakšno drugo državljanstvo. Slovensko državljanstvo sem dobil preprosto, ko sem ob volitvah leta 1992 zahteval možnost glasovanja in potrdilo o slovenskem državljanstvu. Pa so mi ga poslali.«

Dragica Bošnjak
Priloga »Slovenija v srcu«
Delo, 6. julija 1997

NOVI GROBOVI

(nadaljevanje s str. 9)

ja s sv. mašo v cerkvi sv. Monike na Garfield Hts.

Jeanne A. Legan

Umrla je Jeanne A. Legan, roj. Klouda, vdova po Francku, mati Bonnie Weiner, Francku in Karen Hayes, 6-krat stara mati, sestra Marie Hlavac in Eleanor Vavra (že pok.). Pogreb je bil 7. julija v oskrbi Fortunovega zavoda s sv. mašo v cerkvi sv. Janeza Nepomucena in pokopom na Vernih duš pokopališču.

Marion Rebol

Dne 26. junija je v Meridia Euclid bolnišnici umrl 72 let stari Marion »Roy« Rebol, rojen v Smartnem, Slovenija, v ZDA prišel 1. 1939, mož Margaret, roj. Grill, oče Margaret in Michaela, 2-krat stari oče, brat Josepha, Rev. Francisca M.M. in Rev. Anthonyja, župnika fare sv. Lovrenca, član ADZ št. 16, pri katerem je bil tajnik 40 let, Slovenske pristave, KSKJ in DNIJ pri Sv. Vidu, veteran 2. svetovne vojne, zaposlen kot strojnik 43 let pri Kerr-Lakeside Ind., vse do svoje upokojitve 1. 1990. Pogreb je bil 30. junija v oskrbi Želetovega zavoda s sv. mašo v cerkvi sv. Vida in pokopom na Vernih duš pokopališču.

Frank I. Smrekar

Umrl je Frank I. Smrekar, mož Pamele, roj. Baryla, ter že pok. Mary, roj. Dugan, brat Ann Arhar, Albine Polodna, Donald, Joseph, Clarence, Lawrence in že pok. Angele, veteran 2. svetovne vojne. Pogreb je bil 30. junija s sv. mašo v cerkvi sv. Marije v Bedfordu, O.

once again to... Slovenia and Triglav National Park

July 26 - August 3   August 9 - 17   September 8 - 16

Longer tours available

Experience the great outdoors as you visit the

Magnificent Slovenian Julian Alps

Six memorable days of hiking through the Julian Alps.

- alpine peaks
- glacier valleys
- lakes and forests

Fully organized and safe hiking managed and escorted by trained and tested professionals. These mountaineers, some with climbing experience in the Himalayas, are members of the most prestigious Slovenian alpine clubs.

Become a TRUE SLOVENIAN!

Stand on the summit of Slovenia's most celebrated peak, the "Ocak", -- Mt. Triglav, at 9,390 feet.

FOR MORE INFORMATION CALL:

TRAVELMAX, INC.

911 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119

(216) 692-1700   (800) 577-1313

Prijatel's Pharmacy

St. Clair & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA
ZA RAČUN POMOČI
DRŽAVE OHIO - AID FOR
AGED PRESCRIPTIONS

Dr. Zenon A. Klos

E. 185th Area

531-7700

-- Emergencies --

Dental Insurance Accepted

Laboratory on Premises - Same Day Denture Repair

COMPLETE DENTAL CARE FACILITY

848 E. 185 St.

(between Shore Carpet & Fun Services)

XXXII. ŠTUDIJSKI DNEVI DRAGA 97

PARK FINŽGARJEVEGA DOMA,
OPĆINE, NARODNA ULICA 89

Petek, 5. septembra 1997

Ob 17.00: Giorgio Banchig

50 LET PO PODPISU MIROVNEGA SPORAZUMA

Analiza položaja slovenske manjšine v Italiji, stanje na krajevni ravni s posebnim ozirom na Benečijo, perspektive, ocena odnosov z Rimom in Ljubljano.

Sobota, 6. septembra 1997

Ob 16.30: dr. Andrej Bajuk

SLOVENIJA V EVROPSKIH INTEGRACIJSKIH TOKOVIH

Perspektive slovenskega vstopanja v Evropo pod vidikom modernizacije državne uprave in preobrazbe finančnega sistema. Vzgoja za nove potrebe. Vloga civilne družbe in posameznika.

Nedelja, 7. septembra 1997

Ob 10.30: Klaus Einspieler

IZVOLJENO LJUDSTVO IN NARODI V SVETEM PISMU

Svetlo pismo pravi, da je Izrael izvoljeno ljudstvo. Kaj pa to pomeni za Izraelove odnose do drugih narodov? Mar Izraelova izvoljenost razvrednoti pomen drugih narodov?

Ob 16.00: dr. Andrej Capuder

ENOUME 2000

Kaj nam obeta prihodnost, ali bolj ali manj prisilni jopič, ali pa bolj ali manj razvidno svobodo? Razmišljanje med evropskim in slovenskim prostorom.

V nedeljo, 7. septembra, ob 9.00 bo za vse udeležence sv. maša, ki jo bo daroval tržaški škof Eugenio Ravnani.

DSI - ul. Donizetti 3 - 34133 TRST
Tel. (040) 370846 - Fax (040) 633307

Je združena Evropa revolucija?

TRST, It. - Evropa: zdaj, jutri, v bodoče, nikoli? Obravnavava 'Evrope' spominja na ustavne reforme: vsi govorijo o njih, malokdo pa ima jasne pojme, kaj točno pomenijo. Doslej je namreč združena Evropa živila bolj v načrtih politikov in gospodarstvenikov kot pa v zavesti navadnih ljudi. Tisti, ki »še niso v Evropi«, razmisljajo o njej kot o deveti deželi, kjer bosta blagostanje in svoboda zagotovljena za vsakega posameznika; kdor pa je z eno ali obema nogama že »v Evropi«, ima pomisleke o veljavnosti izreka v Evropi = vse, izven Evrope = katastrofa.

Razmislimo. Nastajajoča nova Evropa dejansko spominja na moloha, ki zahteva vedno več žrtev: brezposelne, nove davke »za Evropo«, črtanje kmetijskih presežkov (ob tem se sprašujemo, kako lahko domači živini ali sadnemu drevesu dópezev, da se od njiju zahteva le 'evropska' mera mleka in sadja).

Celo vodilne može je strah tega bitja, ki od posameznih držav članic zahteva odpoved delu njihove suverenosti (pravica do tiskanja denarja in do obrambe bo namreč prešla na osrednje ustanove) ter tako zunanjopolitiko, ki bo odgovarjala splošni evropski politični usmeritvi, ne več interesom držav.

In še: se morda rojeva Evropa, ki bo domovina VSEH na-

rodov in jezikov, torej ne več samo 'uradnih', ali pa organizem, kjer se bodo razplameli plameni vseh mogočih evropskih desnic - od tistih, ki poudarjajo posebnost LASTNEGA izvora (keltskega, germanškega, romanskega...) do onih, ki zavračajo kakršnokoli 'skupinsko' po zgledu »Tujega nočemo, svojega nedamo«? Pretiravamo? Morda že, vendar bodoča združena Evropa rada pozablja na vzpon raznih Le Penov, Haiderjev, Republikanerjev, ki svojega volilnega programa že niso osnovali na senu o 'Evropi narodov in jezikov'.

Seveda, združena Evropa je revolucija in kot tako zahteva svoje žrteve ter veliko časa, da se trenja umirijo in nastane novo družbeno tkivo; čez sto ali več let bodo morda zgodovinski učbeniki obravnavali evropsko združevanje po zgledu Kosovelovega verza »Tukaj nič boja bilo ni«, a kako do tedaj? So DANAŠNI ljudje pripravljeni na žrtev v imenu oddaljene bodočnosti, ki je morda ne bodo nikoli doživeli?

Dnevno smo tarča takih ali drugačnih gesel, ki poudarjajo nujnost vključevanja v Evropsko skupnost: zdi se, da izven nje ni obstaja. In vendar je cena evropske vozovnice visoka bodisi za države kot tudi za njihove prebivalce; pazimo, da ne bo množična živčnost vplivala na brezpogojno sprejema-

The Ohio Lottery

"It's about dollars and sense."

Did you know that the Ohio Lottery contributed more than \$748 million to Ohio education last year.*

The Ohio Lottery is not only about taking a chance, but making a difference.

George V. Voinovich
Governor of Ohio

William G. Howell
Director, Ohio Lottery

The Ohio Lottery reminds players to play responsibly.
The Ohio Lottery Commission is an equal opportunity employer and service provider. ©1997 The Ohio Lottery
*Based on Ohio Lottery Fiscal Year July 1996 through June 1997

nje vsega, kar diši ali zveni po 'evropsko' - da se ne bomo kdaj znašli v tej »Evropi narodov in blagostanja« in se zavedli, da smo na njenem oltarju morda žrtvovali preveč.

Uvodni članek v prilogi o Dragi '97, objavljeni v Mladiki 5/6 1997 zraven napovedi letosnjega programa (zgoraj).

Ur. AD

MALI OGLASI

WANT TO BUY

Wine-making supplies, press, grinder and barrels. Call Phil at 431-9222 anytime. (27-30)

FENCES — OGRAJE

Any type of fence. Chain link, wood and ornamental iron. Railings for steps. Porches, balconies. We have our own surveyor. Call:

JOKIC FENCE CO.

944-6777

(x)

V BLAG SPOMIN

Ob 25. obletnici smrti

FRANCKA ULČAR

Preminula 10. julija 1972

25 let je, od kar si za vedno zaspala. Toda v duhu si še vedno med nami vsemi, ki Te pogrešamo. Upamo, da gledaš iz večnosti na žalujoče, ki smo:

mož, hčerka, 4 sinovi, sestra ter 3 vnukinje, 7 vnukov in ostalo sorodstvo.

Toronto, Kanada, 10. julija 1997.

IN MEMORIAM

Umrla je Milka Hartman, najstarejša koroška pesnica

V ponedeljek, 9. junija, je umrla v rojstnih Libučah v Podjuni na Koroškem, kjer se je rodila 11. februarja 1902, najstarejša slovenska pesnica Milka Hartman.

Obiskovala je osnovno šolo v domačem kraju, potem v Ljubljani učiteljišče in se usposobila za gospodinjsko učiteljico. Vrnila se je domov in priredila po vaseh gospodinjske tečaje in kulturne prireditve do Hitlerjeve zasedbe Avstrije. Ob nemškem napadu na Jugoslavijo so jo za dva meseca zaprli v Celovcu, njeno družino pa izselili v taborišče na Bavarskem, kjer je oče umrl, brat Tevžej pa padel v vojski.

Po zadnji vojni je nadaljevala z gospodinjskimi tečaji, dokler ni leta 1956 težko zbolela. Invalidno pokojnino ji je preskrbel ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu in znani politik dr. Jožko Tischler, ki je iz lastnega žepa plačal zavarovalnici manjkače mesece.

Hartmanova je rojena pesnica in prvo pesem je zapela oktobra 1918 z besedami: »Zakaj bi jaz ne pela, / saj mlado sem dekle, / sem vedno prav vesela, / junaško imam srce.«

Ce bi pesem prebrali do konca, bi ugotovili, da opeva »slovensko zemljo milo«, da je torej narodnobudne vsebine, da je zapeta v ljudskem duhu in tonu, zelo tekoča in pevna. Tem lastnostim je ostala zvesta do konca, motive pa je še razširila na vero, ki se izraža tudi z narodopisnimi običaji in prazniki, na lepoto koroške zemlje v vseh letnih časih, na kmečko delo in navade, na lju-

Milka Hartman

bezen in na trpko koroško slovensko stvarnost.

Sodelovala je v vseh listih in revijah med obema vojnoma in po drugi svetovni vojni; predvsem pri Celovški Mohorjevi družbi in njenih glasilih. Ustvarila je okrog 600 pesmi, toda čakati je morala do petdesetletnice življenja, da ji je Celovška Mohorjeva družba izdala prvo samostojno pesniško zbirko *Moje grede* (1952). V njih je 80 pesmi, ki so pritekle iz radoživega dekliškega sveta, tesno povezanega z rojaki.

Za sedemdesetletnico je izšla pri isti založbi njena druga zbirka *Lipov cvet* (1972). Knjigo je izbral in uredil dr. Franc Vrbinc, uvod ji je napisal Lovro Kaselj. Vseh pesmi je 112. V pesmi *Piščal* pojasnjuje, da ji je dal Gospod glinasto piščal, »in zdaj poje ta piščal / pesmi teh domačih tak«. Stvarnika prosi, naj ji vrne ogenj srca in ji vžge belo svečo, da »gorela bom za drage / in še drugim ognja dam«.

Že marca oživi čudovita koroška zemlja: »Nežno je pobozal naše polje južni veter, / kakor če bi fantič svoji dragi dahnili v lice. / Zanjo na zapadu je zapalil sveti Peter, / rožnato ugaša. Plaho spušča se meglica / v to pojemanjo ji zardelost kot tančica. / Kaj nita večer kot deklica, ko ji ročica / za slovo počiva v fantovi desnici / in v oko pa zadržana sili ji solzica?« (dalje na str. 16)

MALI OGLASI

FOR SALE

White 1950 Maytag Speed Queen Ringer Washer. Excellent Cond. Call 871-1175.

Misijonska srečanja in pomenki

1189. »Le eno je potrebno!«

Pod tem gesлом šofa Frideka Baraga so 29. junija slovensko praznovali v Marquette, Michigan, 200-letnico Baragovega rojstva. Udeležba je bila lepa in rojaki iz vseh koncev ZD in Kanade so se po letih srečali in poglobili sodelovanja za Baragovo zadevo tako pričakovanega uspešnega nadaljevanja procesa za njegovo proglastitev k blaženim.

Bilo je tudi veliko aktivnih pionirjev iz MZA iz vseh koncov in gdč. Ferjanova je bila zelo vesela ob poglobljenih medsebojnih stikih. Iskreno obžalujem, da sem objavil nedavno ime moža ge. Simčič kot rajnega. Je živ in zdrav. Bog ga živi!

Radio Ognjišče je v celoti poročalo o obletnici prireditve v Kočevskem Rogu. Istočasno je ravnatelj Trstenjak razpoljal vsem PRO med nami pismo o vstopu RO v Internet. Podvig je drag, vsaj za začetek. Se bo pa polagoma finančno sam lahko vzdrževal, ko začnejo delovati in bodo razni dohodki na vidiku kar stalno. Pismo vsem v informacijo objavljamo v celoti. RO se lepo razvija in ima v ekipi vsemogoče strokovnjake, mlade in idealne katoličane, ki jim ne bodo državni nastavljeni in dobro plačani uredniki nikdar kos. Bog daj! So zelo podjetni in napredni.

Novomašna Družina je v naših rokah. Čim preštudiram Maribor, bom točno objavil celotno sliko novomašnikov v tej škofiji. V bolezni mi vzame več časa, da se posvetim lahko za več ur pisanku in študiju. Tudi redovne novomašnike bomo v celoti objavili.

Slovenska župnija Our Lady of Lourdes bo ukinjena v Winnipegu, Manitoba, po odločitvi nadškofa Leonarda Walla. Samo dobra petina rojakov hodi stalno v farno cerkev in seveda, kdor v cerkev ne gre, tudi fare nikdar ne podpira. Škoda bo duhovno znatna, vendar si mi sami kujemo svoje življenje in imamo, kar žrtvujemo.

Kaplan Pavel Novak iz fare Čudodelne svetinje v Etobicoke, Ontario, je odpoklican v domovino, kjer imajo 500 prijav univerzitetnih študentov za stanovanje v lazarištvskem Dijaškem domu, ustanovljenem po osvoboditvi. Prostora imajo pa samo za 100. G. Novak bo duhovni vodja Zavoda.

Bivši kaplan Tomaž Mavrič svoje talente v Sloveniji dobro izrablja in zelo lepo deluje. Mlad je in poln poleta. Naj mu Bog da veliko uspehov za duše tolake zanemarjene mladine.

Hvaležen sem ge. Maksi Žagar za blazinico, na kateri si lahko glavo odpočijem, v stalni utrujenosti, ki se je ne morem od februarja dalje znebiti.

11. julija 1941 sem v Uršulinski cerkvi na Kongresnem trgu v Ljubljani zapel novo mašo. Vse tri moje sestre so v Škofiji Loki študirale prei uršulinkah in sem zato izbral to

cerkev, ker so Nemci zasedli Gorenjsko in nisem mogel v Staro Loko, ki je bila moja fara.

Sestra Vida mi je podala pri vratih križ z besedami: »Težak bo, vendar ga boš z božjo pomočjo zvesto nosil do konca.« Asistirala sta mi sošolca, dolgoletni priatelj iz klasične gimnazije Janez Vodopivec, kasnej profesor dolga leta na rimski univerzi Propagande za širjenje vere, in Miha Trdin, sedaj upokojeni monsinjor in legalno slep v Blagovici. Pridigoval mi je Janez Kopač, ker Janez Veider iz Stare Loke ni mogel v Ljubljano. Dekan Mrak je slep bil v prezbiteriju. Škof dr. Rožman se je pridružil popoldne.

Piknika to nedeljo.

Oba velika MZA poletna piknika v Clevelandu in Milwaukeeju boste to nedeljo, 13. julija. Želimo jim, kot vedno, krasen uspeh in zato v duhu z njimi molimo.

V Ljubljani je umrl in bil pokopan biseromašnik Jože Snoj, dolgoletni župnik v Etiwandi, Kalifornija. Ker ni več mogel maševati, je zanj to opravil njegov nečak, župnik sv. Družine v Mostah, kjer je po vrnitvi iz ZD živel, legalno slep. Bil je velik pionir MZA in vsa leta posebej vzdrževal po dva domača bogoslovca. Njegov nečak Jošt je končal 4. letnik bogoslovja in bo mašnik v dveh letih. Vstopil je v bogoslovje kot diplomirani akademski slikar in že naslikal nov križev pot v cerkvi sv. Jozefa, po prenovitvi.

Radio Ognjišče v živo na Internetu.

»Dragi prijatelji radia Ognjišče!

Iz poslanega gradiva, pa tudi če ste bili na obisku v domovini in ste nas poslušali, ste lahko začutili, kaj je radio Ognjišče in kakšni so naši cilji. Spoznali ste lahko, da posvečamo posebno skrb tudi Vam, rojakom v tujini, saj se dobro zavedamo kaj pomeni živeti daleč od domovine, ki jo nosiš v srcu.

Dolgo smo si želeli našo besedo ponesti v svet in danes lahko rečemo: uspelo nam je. Radio Ognjišče lahko poslušate kjerkoli na zemeljski obli. Sodobna tehnika resnično dela čudeže. Svetovno omrežje Internet, ki se z nesluteno hitrostjo širi v svet, je dostopno vsak dan večji množici uporabnikov. Milijoni računalnikov po svetu so povezani med seboj in če ste tudi vi lastnik tega priključka vam lahko želimo le prijetno poslušanje.

Torej, preko omrežja Internet smo dostopni 24 ur na dan. Naš program lahko spremljate

MALI OGLASI

FOR RENT

Modern 3 room apt., next to Slovenia Home for the Aged, off Neff Rd. Call 531-5754 or 951-3087. (x)

v živo, kar pomeni, da kjerkoli na svetu slišite naše besede istočasno kot poslušalci v Sloveniji. Zaradi časovnih razlik med raznimi kraji na svetu (npr.: v Avstraliji v času našega večernega programa sladko spijo...) pa smo pripravili več oddaj, ki jih lahko poslušate, ko imate čas. To so predvsem informativne oddaje, aktualni pogovori, komentarji, nasveti, duhovne misli, reportaže...

Ceprav po Internetu oddajamo šele od 15. aprila, prejemamo vsak dan odzive navdušenih novopečenih poslušalcev. Iz njihovih besed žari globoka vez do domovine in prava žar nam daje moči, da se še naprej trudimo narediti radio Ognjišče čimbolj domač, ne-

MILKA HARTMAN

(nadaljevanje s str. 15)

Svoje rojake prosi: »Brat moj, rodne zemlje ne prodaja, / ne teptaj mi njenega srca zaklada; / zemlje in prababic govorce ne izdajaj, / da ne boš - kot Judež - krvi ti njenega prepada!« Kljub mračnim razmeram pa je optimistična in vzklika: »Na Koroškem mi smo mladi / ... mi že znamo vsekdar trdno stati.«

Hartmanova se je učila pri ljudski pesmi, pri Gregorčiču in Stritarju, tu pa tam spominja na Župančiča in Murna. Ker poje za ljudstvo, je preprosta in razumljiva, ima pa tudi izrazito osebno noto. Za Lipov cvet je dobila tržaško literarno nagrado VSTAJENJE za leto 1972.

Tretja knjiga je izšla leta 1977 pod naslovom *Pesmi z ljuškega puela*. V knjigi je 15 narečnih pesmi.

Za 80-letnico je izdala Celovška Mohorjeva družba tri knjige z naslovom MILKA HARTMAN. Delijo se v *Zivljenje, Poezije, Melodije*. V prvi knjigi je Feliks Bister original koroške politične in kulturne razmere v tem stoletju in vanje vdelal pesničino življene in delo. Vse je poživil z dokumenti, pismi, razglednicami in fotografijami.

V drugi knjigi je isti avtor izbral iz revij, časopisov in rokopisov 120 pesmi in jih časovno razporedil od 1931 do 1981. Pesmi so kljub letom sveže in mladostne.

V tretji knjigi je 80 pesmi, ki jih je harmoniziral Hanzi Gabriel. Na desni strani so note, na levih besedila pesmi.

Medtem ji je tudi avstrijska oblast podelila dve nezahtevni odlikovanji: nekdanji zvezni predsednik Rudolf Kirchschläger ji je podelil častni naslov »profesor«, marca letos pa jo je mestni svet občine Pliberk razglasil za častno občanko.

Ob njeni smrti nas v Trstu spremjava zavest, da smo sproti spremljali njeni pesniško delo, vsako knjigo posebej na tržaškem radiu in v reviji Mladika, podelili smo ji tudi literarno nagrado Vstajenje.

Gospa Hartmanova, hvala za Vaše plemenito delo in slava Vašemu spominu!

Martin Jevnikar
MLADIKA, 5/6 1997

glede na razdalje, ki nas ločujejo. Svet je majhen, bodimo povezani, ostanimo Slovenci!

Morda zveni vse skupaj prav nemogoče, a poslušalci iz Amerike, Avstralije in drugih krajev so vendarle znova slišali toplo domačo besedo in to je bil, kot so številni zapisali, praznik. Gotovo se sprašujete kako bi tudi vi lahko prisluhnili našemu programu. Seveda vam tu navaden radijski sprejemnik ne pomaga. Potrebuje te računalnik, dostop do Interneta (telefon) in zvočno kartico. Če sami niste veči računalnika, je gotovo v vaši bližini kdo, ki vam bo lahko pomagal. Nikar se ne ustrašite! Sodobna tehnika je res zapletena, a ko boste zaslišali domači glas, bo ves trud pozabljen. Več informacij o našem internetnem radiu lahko preberete na Internetu na domači strani radia Ognjišče

www.ognjisce.si

Trenutno še vedno oddajamo poskusno, ker je cel projekt povezan z velikimi stroški. Ker nam država ne nameni niti tolarja, se moramo vzdrževati z lastno iznajdljivostjo in z darovi naših priateljev. Še nekaj časa bomo oddajali na izposojeni opremi, potem pa upamo, da se bomo tudi s pomočjo vaših darov postavili na lastne noge. Tako vam bomo lahko ponudili več posnetih oddaj, boljše oddajanje in večjo ažurnost.

Dragi prijatelji, prisluhnite našemu mlademu radiu, veselite z nami lepe slovenske besede in pesmi. Napišite nam svoje predloge in želje - potrudili se bomo, da vam bo domovina zopet bližje.

Vaš radio Ognjišče

P.S.: Drugi teden objavimo pismo direktorja Trstenjaka meni, ki je zelo zanimivo. CW

Rev. Charles Wolbang CM
St. Joseph's Seminary
65 Mapleton Rd. P.O. Box 807
Plainsboro, NJ 08536-0807
Telefon: 609-520-8839
Fax: 609-452-2851

Upokojeni župnik žrtev nasilne smrti v Sloveniji

(Faks iz Tiskovnega urada Slovenske škofovske konference z dne 9. julija)

Ljubljana — Ob novici, da so v torek, 8. julija, pozno po poldne v župnišču na Kopanji našli mrtvega župnika Viktorja Pristova, je ljubljanski nadškof in metropolit dr. Franc Rode, danes (9. jul.) dopoldne odšel na Kopanj.

Tam se je srečal z gospodom Marjanom Erhatičem, načelnikom kriminalistične službe UNZ Ljubljana, ki vodi preiskavo o smrti pokojnega župnika. Načelnik Erhatič je nadškofu potrdil, da je šlo za nasilno smrt, in mu zagotovil, kako si pristojne službe prizadevajo, da bi našle storilca ali storilce.

Nadškof Rode je načelniku omenil, da je v zadnjih letih to že tretji primer nasilne smrti duhovnikov v ljubljanski nadškofiji. Cerkev pričakuje, da bodo pristojne službe naredile vse, da bi čimprej odkrile storilce.

Podatki o pokojnem župniku

Pristov Viktor je bil rojen

12. 4. 1919 v Hrašah, župnija Lesce. Teologijo je končal leta

1944 v Ljubljani.

Službovanje: Bil je prefekt Zavoda sv. Stanislava v Baragovem semenišču, 1944-1945; kaplan na Igu; begunstvo 1945; taborišče Modena, Segugliano, Rim.

Begunstvo v Italiji so sledila leta v izseljeništvu: 1947-1960 škofija Pelotas in 1961-1965 nadškofija São Paulo, Brazilija. V obeh krajih je poučeval v Malem semenišču in pomagal na župnijah. Leta 1965 se je vrnil v Slovenijo. V župniji Kopanj je bil najprej vikar po močnik, nato pa od leta 1967 tudi župnik vse do smrti.

17. — SKD Triglav, Milwaukee priredi drugi piknik na Triglavskem parku.

23. — Studentska vokalna skupina Lira iz Maribora priredi koncert ob 7.30 zv. v farni dvorani pri Sv. Vidu. Po koncertu zabava in ples.

31. — Pevski zbor Korotan priredi vrtno veselico, v večerjo in plesom, na Slovenski pričevi.

SEPTEMBER

7. — Oltarno društvo Sv. Vida priredi kosilo, v dvorani sv. Vida.

14. — Vinska trgatev na Slovenski pričevi.

21. — Društvo SPB Cleveland sponzorira romanje k Zalostni Materi božji v Frank, Ohio. Sv. maša ob 12. uri, druge pobožnosti ob 2h pop.

21. — SKD Triglav, Milwaukee priredi Vinsko trgatev na Triglavskem parku.

OKTOBER

4. — Fantje na vasi imajo koncert ob 20. obletnici obstoja v SND na St. Clairju.